

SBOHEM SOKRATE

Josef Topol

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Sbohem Sokrate
Hovory o dvou větách

Josef Topol

Znění tohoto textu vychází z díla [Sbohem Sokrate](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Torst v Praze v roce 2001. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Josef Topol: Sbohem Sokrate), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 23. 8. 2019.

OBSAH

HOVOŘÍCÍ OSOBY.....	7
První věta	9
Druhá věta.....	47

Jiřímu Voskocovi

HOVOŘÍCÍ OSOBY

ŽAK, sochař

MALVA, jeho žena

DODO, lékař

JOGLAS, domovník

JOGLASOVÁ, jeho žena

ŠAMAN, teoretik

ERTEPLE, herečka

LUDVÍK, důstojník v záloze

LUPEN, mladík

KLÁRA, jeho dívka

Dějiště hovorů by nemělo být záležitostí pro výtvarníka. Hovory se dějí v prostoru jeviště – v předpokládaném podkroví činžovního domu. Stojí tu socha mladičké dívky v životní velikosti. Je tu ateliérové okno se zvedacím větrákem a jakási palanda se závěsem, přístupná po žebříku. Pár židlí, bedýnky, kovový stolek.

Předpokládá se, že pozornost je soustředěna výhradně na hovořící osoby. Nevyžaduje se tedy žádné jednání (ostatně samovolné a trapné) od osob, jež v dané chvíli nemají slovo. Vede to k „vyhrávání“, hereckému tváření – je to neekonomické a odvádí to pozornost od hlavní věci. Necht' nehovořící osoby se šetří a slušně čekají, až se (opět) dostanou ke slovu.

Není také žádoucí podmalovávání hovorů hudbou.

První věta

Sedím a koukám

Na palandě za závěsem spí ŽAK. Stranou nehnutě stojí ANDĚL, oděný v prosvítavé říze, hlavu v lokti, jako by spal. Na scéně se objeví MALVA v dlouhých letních šatech, s rozpuštěnými vlasy, v jedné ruce hrnek, ve druhé kameninovou misku, v puse krajíc chleba. Došla k palandě, bosou nohou kope do žebříku, mumlá, hučí, bručí, až jí krajíc vypadne z pusy. Odloží hrnek a misku, zvedne krajíc a políbí ho...

MALVA: Žaku, je večer. Donesla jsem ti snídani. Máš tady svůj mátový čaj, svoje tvarůžky a včerejší chléb, aby ses nenadýmal. Bouřka odešla. Udělalo se hezky. Ale slunce zapadlo do červánků. Co to znamená, když zapadlo do červánků? Od západu vítr, od východu déšť. Posilni se. Sněz ty svoje tvarůžky, svoje homolky. Už pěkně smrdí.

ŽAK (zachroptí): Podej mi mátu. *(Vystrčí zpod závěsu ruku.)*

MALVA: Je peprná. *(Vytáhne se na špičky, podává mu hrnek s čajem, zakolísá.)* Už ztrácím balanc. Víš, co mě probudilo?

ŽAK (skuhrá): Peklo. Jsem v pekle.

MALVA (z rukou udělá váhy, jde po špičkách, jako by zkoušela balanc): Zdálo se mi o nás dvou. Jak jsme odněkud padali. Chtěli jsme se naposled pomilovat a nebylo kde. Zatáh jsi mě pod vodu. Div jsme se neutopili.

ŽAK (*do zívání*): Jestli jsme se topili, tak v šampaňském.

MALVA (*jako by udělala objev*): Bublinky! Že to mám z toho? (*Uviděla ANDĚLA, zavrává, civí na něj.*) Žaku! Ty jsi udělal sochu. (*Zatleská.*) Dneska ráno, u domovníka – skoro jsme tě nesli do schodů. Řval jsi: Do nebe ne, chci do pekla! A stejně jsi v nebi. Máš tu anděla. (*Sáhne na ANDĚLA, ANDĚL zvedne skloněnou hlavu, MALVA se lekne – zklamaně.*) Vypadal, jako když je od tebe udělanej. (*Vezme misku a krajíc, leze po žebříku.*) To když jsi ještě dělal sochy. Nebo ke konci ty strašidylka, z lahví a z novin. (*Zastaví se před závěsem.*) Kůže líná. Roste ti břicho. (*Hodí po něm homolkou.*)

ŽAK: Kozo vyzáblá. Nech mě spát. Mám žízeň.

MALVA (*uhne, letí kolem ní pantofel, směje se*): Žaku, je tvůj veliký den. Tvoje narozeniny. Nesmíš si hovět, když máš hosty. Už přišel jeden! (*Hodí další homolkou po ANDĚLOVI.*) Kdo ti vymyslel ten andělský postroj? Náš přítel Robert? Mann je šaman. Podvodník nebo čaroděj? (*Sklouzne po žebříku, přistane na kolenou.*)

ŽAK (*mumlá*): Kdyby ti bylo jako mně... (*Chrápe.*)

MALVA (*zvedá se, tře si dlaní koleno*): Anděli strážný, a to neví, že jeho Sokrates je pryč. Od rána se neukázal. (*Odhopsá po jedné k oknu, vyleze na židli, vystrčí hlavu větrákem.*) Sokrate! Slyšíš? Umoudři se. Pojd' na homolky, pojd' na tvarůžky! (*Ticho. Sleze ze židle, jde dopředu.*) Ach Žaku, Žaku... (*Došla k ANDĚLOVI.*) Žral mu z ruky, sedal mu na rameni. Tam na té soše sedával, když spal. Nikdy ji nepotřásl. Můj rodný bratr, jeden ze sedmera krkavců. Jen přes něj hodit lněnou roušku a byl

z něho chlapec. Sličný jako ty. Žakův krkavec. Byl by se dožil vysokého věku. Teď je v čudu. A to kvůli tomu, že sem čert přines krásnou Helenu. Lehávala Žakovi modelem, když ještě dělal podle přírody. *(Podá ANDĚLOVI hřeben.)* Učesej ty moje dlouhý smutný vlasy... *(Usadí se u jeho nohou, nechá se česat.)* Jak byla na mol, žasla nad Sokratem, že má peří jak eben. Jsi u mne navždy odkecanej, řekla Žakovi, když mi nevytrhneš péro z krkavce. – Sokrates musel zrovna pelichat. Jak přelít ze žebříku na sochu, spadlo mu péro samo od sebe. Helena řekla, to že není ono. – Pak pronesla to magické slovo, které Žakovi vzalo soudnost: Nechci to brko, chci tvůj počín! – Ona tak mluví, ráda četla, když lehávala modelem. – Tak mu Žak vyrval celý ocas. Náhodou, jak po něm chňapnul. – Sokrates vydal divý skřek a *(Ukáže k oknu.)* tamtudy zmizel. – Někdy počín je zločin, anděli. *(Zvedla se, jde k oknu, nerozhodně se zastaví.)* Čekáme hostí všeho všudy pár. Nikdo o nás už nestojí. Žak si přál, abyste přišli v převleku. Když má někdo kulaté narozeniny, bojí se, že to lidi budou brát vážně. Proto si vymyslel tu maškarádu. Vsadil na to, co říká Šaman: že škraboška je lék proti marasmu a impotenci. Hrát si, hrát... *(Potleskává, přisedne k ANDĚLOVI.)* Tak abys věděl, kdo je Žak. Když před třicítí lety začínal, dělal dívenky v rozpuku a hošíky s pimpáskem. Pak šel do sebe. Dělal jiná zvěrstva. A teď? Prospí celé dny. Říká, že se nabažil viditelného světa. Že ve spánku modeluje své nejryzejší objekty. Odmítá o nich informovat. Šaman tomu říká: Žakův zvnitřnělý svět. To jediné, co se v jeho ateliéru dá nahmatat, jsou tvarohové homolky s kmínem. Ty většinou sní. Tak se dopracoval umění, které po sobě nezanechá stopy. Šaman tvrdí, že došel na hranici možností a tam obcuje s anděly... *(Zasměje se.)* Šaman je Asiat. Sám nezatluče hřebík, ale o zatloukání hřebíků napíše pronikavou esej. Říká o Žakovi, že vešel do nirvány. Žak musí chlastat, aby do ní vešel. Potom hojí

své ledví: Pije mátu, jí včerejší chléb a žvýká homolky. Voníš novotou, proto ti to říkám. Nebýt tebe, ani se neučešu. (*Směje se, ANDĚL jí položí ruku na čelo.*) Já jsem Malva. To znamená sléz. Tatínek byl zahradník. Jsme tři holky. Viola, Malva, Solana. První skončila za mořem. Solanu poznáš, to je naše Erteple, náš brambor. Žak je zvíře. Máš rád zvířata? Já ano... Zvířata, květiny... Taky Doda mám ráda. Dodo je Dodo. Už aby tu byl. Taky domovníkovi přijdou. To je nutné. On vládne domem, ona ulicí. Není radno nebýt s ulicí zadobře. Žak se jich bojí. Žak je Žak. A já jsem Malva. Mně je všechno fuk. (*Směje se.*)

Sebrala ze stolku tamburínu, rozkmitá ji. Na scéně se objevil DODO. Je udýchaný, v doktorském plášti, obtěžkaný sáčky, balíčky, pod paží dlouhé veky. Slyší tamburínu, těká mžouravýma očima...

DODO: Tady už je zábava v proudu. Co dělá hlava, Žaku? Malvo, ty rádíš! Brzdi, noc je dlouhá.

MALVA: Dodo! (*Běží k němu, strhne ho k sobě, z Doda padají balíčky.*) Polib mě. (*DODO ji plaše políbí za ucho.*) To je jako slonovi malina. Pořádně!

DODO: Před lidmi? Nepokoušej mě –

MALVA: Nikdo tu není, anděl není člověk.

DODO (*mžourá*): Nikdo? Já viděl davy.

MALVA: Kde máš brejle, Dodo?

DODO: Malvo. Rozsedl jsem je v taxíku. Nevidím nic. Ale sehnal jsem všechno! To budou studené mísy – mň! Kde je Žak?

MALVA: Ty ho neslyšíš?

Ticho. ŽAK za závěsem chrápe. DODO jde k palandě, zamlaská – po druhém zamlaskání ŽAK ztichne.

DODO: To je pořád tak, jak jsme ho ráno uložili?

MALVA: Pořád.

DODO (*pokrčí rameny*): Spánek sílí –

MALVA: Ve spánku se roste.

DODO: Všeho moc škodí. (*Jde napříč.*)

MALVA: Ty jsi vážně slepej.

DODO (*došel k ní*): Malvo... Snídala jsi?

MALVA: Něco jsem zhltna. (*Napodobí spolknutí pilulky.*) Abych nezslábla.

DODO: Pozoruju. Dej si koupel, když tady ještě nikdo není.

MALVA (*rozveselí ji to*): Že bych si dala koupel? (*Zatleská.*)

DODO: Rád tě poslouchám, jak se šploucháš.

MALVA: Půjdeme se koupat do řeky. Žak to slíbil. Jen co mu o půlnoci připijem. – Vzal sis župan?

DODO: Přinesl jsem ti mýdlo –

MALVA: Fasované.

DODO (*zvedne na protest ruku*): Vzácné, voňavé! Řezal jsem ředitele Tukových závodů. Dal mi celou škatuli.

MALVA: Dodo, doktůrku, co si tu počneš bez brýlí? Nic nevidíš.

DODO: Že máš zas kruhy pod očima? Spala jsi vůbec?

MALVA: Že váháš. Ty tablety od tebe zabírají. Spím kudy chodím...

DODO: Byl bych radši, kdyby ses bez nich obešla. Ale to je to, ani si nevyvětráte a ty v tom smogu pak spíš.

MALVA: Tady je pořád otevřené okno. Kvůli Sokratovi.

DODO: Kde je Sokrates?

MALVA: Ještě se neukázal.

DODO: Nedivím se mu. Mně kdyby někdo vyrval ocas – Volalas ho?

MALVA: Zkus to, Dodo. On si potrpí na mužského. Asi bude samička.
(*Dovede DODA k oknu, DODO s její pomocí vyleze na židli, strčí hlavu do větráku...*)

DODO (*mazlivým hláskem*): Fifi! Sokrate! Slyšíš páníčka? Pojd', trumbero, dostaneš červa!

MALVA (*vzdálila se k ANDĚLOVI*): Vidíš ho? Chirurg! Plášť má od krve a chce v něm dělat studené mísy!

DODO (*vlídně*): Nic takového. Žádná krev! Pojedl jsem v taxíku jogurt s jahodami. To byl můj oběd. (*Slézá ze židle.*) S kým to tam mluvíš?

MALVA: S andělem.

DODO (*nejistě*): Žaku, spíš?

MALVA: Dodo, seznamte se. Můj anděl strážný. Učesal mě. Ostříhá mě ode všeho zlého, až bude nejhůř.

DODO (*nasadil si mechanicky vytlučené brýle s prázdnými obroučkami*): Kolik dneska bylo těch prášků? Malvo, Malvo.

MALVA (*změněným hlasem*): Ach Malvo, Malvo... (*Dá se do smíchu, unikne DODOVI, který šel k ní.*)

DODO (*došel omylem k ANDĚLOVI*): Návyk je zlozvyk. Ošidná věc. Víš dobře, že tím lékem jsem ti mimořádně vypomohl, když tě čekal nápor s tím Žakovým jubileem – .

MALVA (*se ozve za jeho zády*): Neříkej nápor, Dodo. Neříkej nápor!

DODO (*se chytá za hlavu*): Nebo toho není na tebe moc?!

MALVA (*se směje*): Přespříliš.

DODO (*rozzlobí se*): Žak se z toho vyspí, ale ty – Je to na tebe nápor!

MALVA: Směšné slovo.

DODO: Nejde o slova, Malvo! Slovo sem, slovo tam –

MALVA (*zarputile*): Není pravda. Slova jsou slova. Máme na vybranou. Tak proč říkat nápor. Je to ubohé.

DODO: Ty mě mateš, má milá. S tebou se někdy domluvit. (*Odvrátí se.*)

MALVA (*ho pohladí*): Víím, že jsi drahoušek. Co bych si já bez Doda počala?

DODO (*trucuje*): Nemáš chytat za slovo.

MALVA: Dostávám vyrážku, když řekneš, že jsi ve snu viděl mé ňadro.

DODO (*se vytřeští*): To jsem řekl?

MALVA: To jsi jednou řekl! Ve snu mé ňadro! ňadro, vědro...

DODO: To jsem musel být opilý. Já přece ve snu nevidím tvé ňadro.

MALVA: Nikdy?

DODO: Absolutně.

MALVA (*jde dopředu*): Co vídáš ve snu, Dodo? O čem sníš?

DODO (*koktá*): Když něco, tedy tebe, Malvu, jaká jsi a vůbec... (*Přibliží se k ní.*) Má růže slezová, mně se nic nezdá. Jaké já mám sny... Spím jak zabitý.

MALVA: Ted' to z tebe vypadlo. A já každému říkám, Dodo je snílek.

DODO (*krčí rameny*): Tak jsem snílek.

MALVA: Opravdu se ti o mně nezdá?

DODO (*překotně*): Zdá, Malvo, zdá!

MALVA: O mém ňadru?

DODO: Taky! (*Zarazí se.*)

MALVA: Čuně. Kdybys řek aspoň o mé kozičce. Vid', andílku?

DODO (*sbírá balíčky*): Jednou jsem čuně, jednou andílek... Pak si vyber. Jdu do kuchyně. To je má doména. (*Cestou brumlá.*)
Ňadro jako vědro. Co s ní je? (*Odejde.*)

MALVA (*zatleská*): Namluvíme mu, že jsi můj zástoj. Žakovi taky. Tomu je to putna. Ale Dodo bude řídit. Něco takového jsem nevyvedla – no, vlastně nikdy. Už jsem se o tenhle večer bála. Že všichni budou řídit a já – nebudu vědět, na co si mám hrát. Budu veselá, když tu mám tebe. (*Obejme ANDĚLA.*)

Na scéně se objevili JOGLAS se ženou v přestrojení. Natáhnou krky. JOGLASOVÁ chce muže umlčet, ale nestihne to.

JOGLAS: Já věděl, že jdem brzy.

JOGLAS je ve skotské sukni, dudy na rameni, JOGLASOVÁ je za Inda, s turbanem na hlavě. MALVA je zpozorovala, spráskne ruce, dá se do smíchu. JOGLASOVI přešlapují na místě, JOGLASOVÁ se už už uráží a točí se na patě...

MALVA (*běží jim vstříc, JOGLASOVI*): Paní Joglasová! (*Táhne JOGLASOVOU za ruku.*) Pane Joglasi! Tak jste přišli!

JOGLAS: To není ona, (*ukazuje na sebe*) to jsem já. (*Ukáže na Inda.*) To je ona. Ten Ind. Já jsem skotskej dudák.

MALVA: Když vy jste si tak podobní. Andílku, dvě židle! (*Většinou jsou pokáceny na zemi.*)

JOGLAS: My radši na měkký. (*Strhne ženu za loket a usednou na kanape. Sedí strnule jako sochy.*)

MALVA: To je náš pan domácí a jeho paní. Ona je dudák, on je Ind –

JOGLASOVÁ (*dotčeně*): Joglas je dudák. Já jsem Ind.

JOGLAS: Hergot, nepleťte to!

MALVA (*si klekne na zem*): Když vy jste si tak podobný!

JOGLASOVÁ: On má přeci skotskou sukni a dudy. A já mám turban a indické kalhoty – (*Zvedá nohy.*) On má přeci chlupaté nohy a já –

JOGLAS: Ty máš knírek.

JOGLASOVÁ: Tlustý a chlupatý! (*Vypadá to na hádku.*)

MALVA (*zamlouvá to*): Je od vás milé, že jste přišli. Taky se vám chceme omluvit. Za ten brajgl ráno na schodech.

JOGLASOVÁ: No, říkala jsem...

JOGLAS: Někdo se vyblil do popelnice.

MALVA: To ještě jde. *(Rychle.)* Paní Joglasová! Vy máte dokonce i tady tu mušku. *(Ukazuje na čelo.)* Tu Indové nenesili.

JOGLASOVÁ: Jak to? Indové přeci...

MALVA: Pouze Indky.

JOGLASOVÁ *(si sahá na čelo):* To musíte drobet přimhouřit oko. *(Vykloní se, dívá se slídově po ANDĚLOVI.)* My na perutě nemáme.

JOGLAS: Měli jste pozvat Holubovy. Instalatér se hodí, zvláště u vás –

MALVA: Na ty si Žak nepotrpí.

JOGLASOVÁ: Proč by je zvali? Dal jim bicykl.

JOGLAS: Kolo jim dal.

MALVA *(spráskne ruce):* Sami si o něj řekli! Znáte Žaka. Nikomu nic neodepře. Kdybyste první přišli vy, kolo bylo vaše.

JOGLASOVÁ *(drcne do JOGLASE):* Líná huba, holý neštěstí.

MALVA: Za chvíli budou chlebičky! *(Došla k ANDĚLOVI.)* Ráno vyváděli. Museli jsme je pozvat. To je Šamanova teorie: Dát jim chléb a hry a máš od nich pokoj. A do všeho je namočit! Pak drží hubu.

JOGLASOVÁ s JOGLASEM si šuškejí, hlavy u sebe.

JOGLASOVÁ: Všímej si, jak se k němu má.

JOGLAS: To myslíš, že s ním něco má?

JOGLASOVÁ: Vypadá jako mladistvej. Ta si troufá! Dyt' pod tím rouchem je mu všecko vidět!

MALVA (*se vrací k nim*): Kde jste vzali ty róby?

JOGLASOVÁ (*se lekne, udiveně*): Měli jsme štěstí!

JOGLAS: Švagrová dělá v půjčovně.

JOGLASOVÁ: Tam je všehochuť!

JOGLAS: Já mám sukni po mámě. Akorát dudy, ty jsou půjčený.

MALVA: A jak vy jste přišla na toho Inda? Jako byste se v tom narodila!

JOGLASOVÁ: Mně se to šiklo, paní Malvo.

JOGLAS (*se směje*): Do ničeho se nevešla! Vybírala dvě hodiny, až kápla na tlustýho Turka.

JOGLASOVÁ (*se směje*): Pitomec. Udělá ze mne Turka.

MALVA (*se směje*): Vždyť je to krásné! Žak se zblázní, až vás uvidí.
(*ANDĚLOVI.*) Tím jsem si to doufám odbyla. Jsou to šichty, andílku. Úplný nápor!

JOGLAS (*se plácá do lýtek*): Jak nepoznala, kdo je kdo!

JOGLASOVÁ: To s tou podobou, paní Malvo! (*MALVA se vrací, JOGLASOVÁ se jí naléhavě dívá do očí.*) Od babičky jsem slýchávala: Když se dva mají rádi, začnou se sobě podobat. Třeba až pozděj, ale – podobat! (*Podívá se významně k palandě.*)

JOGLAS (*obejme JOGLASOVOU, natřásá ji*): Jako vejce vejci. Vid', mámo?

JOGLASOVÁ: Tomu paní Malva rozumí. Aby nerozuměla! (*Plácne ho.*) No tak! Něco mi utrhneš. (*Rovná si turban.*) A co vy? Čím nás dnes překvapíte? Vy nebudete za masku?

MALVA: Já teprv přemýšlím... (*Bezděky se podívá na ANDĚLA.*)

JOGLASOVÁ (*se vykloní k ní*): Je mu to velký, ale sluší mu to.

MALVA (*roztržitě*): Vid'te.

JOGLASOVÁ (*šeptem*): Toho jsem tady ještě neviděla.

MALVA (*se usmívá*): Přišel jako na zavalanou.

JOGLASOVÁ: I vy jedna.

JOGLAS Co si šuškáte?

JOGLASOVÁ: Vlez nám na hrb. (*Zašilhá po ANDĚLOVI.*) Už jen ten kukuč.

MALVA: A ty křídla.

JOGLASOVÁ (*jízlivě*): Tomu by člověk podal vodu...

MALVA (*došla k ANDĚLOVI*): A dost! Mám toho dost. Jestli se něco nestane...

DODO (*objevil se na scéně, palec omotaný v kapesníku*): Já jsem se říznul.

MALVA: To je chirurg!

JOGLASOVÁ: Co se vám stalo?

DODO: Dobrý večer.

JOGLASOVI (*společně*): Dobrý večer, pane doktore!

DODO (*jde po hlase, podává ruku, netrefí se*): Pohmoždil jsem si brýle.

MALVA: Sed si na ně zadkem.

DODO: Tedy Malvo –

MALVA: Já z něho umřu. Pohmoždil si brýle! (*Chytá se pateticky za hlavu a odchází.*)

DODO (*dívá se za ní, pro sebe*): To jenom hraje. Půjde do koupelny a spolkne tabletku...

JOGLASOVÁ: Ukažte to, pane doktore! (*Podívá se.*) To chce kysličník.

DODO (*smutně*): Kde by se tady vzal.

JOGLASOVÁ: Nebo si to slušně obvázat.

DODO: Kde bych tady vzal obvaz!

JOGLASOVÁ: Že jim něco nedonesete.

DODO: Já nosím pořád, jenže – *(Mávně rukou.)*

JOGLASOVÁ: Nic mi nemusíte povídat. *(Ztiší hlas.)* On všecko strčí Holubovům. A za to mu Holub spraví hajzl. *(Drcne do muže.)* Vid', Joglas?

JOGLAS: Nás nepřechůrají.

DODO chtěl odejít. *JOGLASOVÁ* si ho přitáhne.

JOGLASOVÁ: Odkdy tady poletujou andělové? Co? *(Směje se.)*

DODO *(mžourá, neví na čem je):* Od té doby, paní Joglasová, co tu obchází čert.

JOGLASOVÁ *(vyprskne):* Vy kujóne! *(Změní tón.)* Měl jste vidět, jak se k sobě vinuli! *(Předvádí to na něm.)* Takhle ho tiskla.

DODO *(ochable):* Když se dva mají rádi – *(Ohlédne se po palandě.)*

JOGLASOVÁ: No právě! A on chudák spí svůj sen... *(Utáhne kapesník.)* Aspoň trošku jsem vám to obvázala.

DODO: Taky bych spal...

JOGLASOVÁ *(chápatě):* Všecko jim obstaráte... Léky z Austrálie, hadry na podlahu...

DODO (*se jí uvelebil u nohou*): Vy jste jako moje maminka. Ta taky pořád... (*Složí jí hlavu na kolena.*)

JOGLASOVÁ (*po chvíli*): Doktůrku. (*Zacloumá kolenem.*) Pane doktore! (*JOGLASOVI*) Vidíš ho, felčara? (*Všimne si JOGLASE, kterému přepadla hlava.*) Taky spí... To se sem jdeme vyhnípat? (*Křičí.*) já se šla bavit! Rozšoupnout! (*Oba muži se proberou.*)

ŽAK (*ze spaní*): Kuš, bréco!...

Ticho. JOGLAS civí na DODA, DODO na něho.

DODO (*plaše šeptá*): Vstávej, Žaku! Všechno tu čeká na tebe.

Ticho. DODO odejde.

JOGLAS: To tě sem táhlo!

JOGLASOVÁ: Joglasi... Snad nežárlíš?

JOGLAS: Není na něm nic než ten plášť.

JOGLASOVÁ (*chlácholivě*): Říkal mi maminko.

JOGLAS: To známe.

JOGLASOVÁ: Mají tady ale svinčík! Od desíti k pěti.

JOGLAS: Je to lůza.

JOGLASOVÁ: Všimni si toho mládence. Jako tvrdý Ý. (*Směje se.*)

JOGLAS: Že jsem sem chodil! Moh jsem se dívat na fotbal.

JOGLASOVÁ: Tady bude teprve živo! Joglasi, tady se něco stane.
Jen bejt jak myšky... *(Zvedla se, jde po špičkách k ANDĚLOVI.)*

JOGLAS: Co tam lezeš?

JOGLASOVÁ *(nad ANDĚLEM, který vypadá jako zemdlený spící):* Tak
mně připadá, že tě odněkud znám...

JOGLAS: Já se z toho kanape nehnu. Koukat se budu, to jo, ale s ni-
čím nechci nic mít.

JOGLASOVÁ *(slídí v prostoru, pod palandou):* Ten zařezává! Umělec.

JOGLAS: Na takový my dřeme. Dobytek.

JOGLASOVÁ *(u sochy):* Ale tohle se ti líbilo. To jsi ošahával!

JOGLAS: Tohle se mu jediné povedlo.

JOGLASOVÁ: To ti učarovala ta prdelka, ty cecičky... *(Sáhne na so-
chu.)* Stejně je to hlína. A je to sprostý. Podle mne.

JOGLAS *(se chechtá):* Podle tebe by to jakživo neudělal. Měl jinčí
vzory.

JOGLASOVÁ: Pch. Já mívala to samý. Zpředu i vzadu.

JOGLAS: Kde to je.

JOGLASOVÁ (*se popleská*): Pořád to je něco. Tohle je nic. Stačí tuhle to kladívko (*Našla pohozené kladívko.*) a je to nacimprcampr – (*Rozpřáhne se.*)

Na scéně se objevil ŠAMAN. Je ustrojený v něčem, co připomíná gotického šaška nebo cirkusového klauna. JOGLASOVÁ ho uviděla a ztuhne.

JOGLAS (*nevidí ho*): Můžou nám bejt ukradený. Umělci.

ŠAMAN: Škoda přeškoda, že nenosím fotoaparát. (*Kde dopředu.*)
Rukulíbám, milostpaní!

JOGLASOVÁ odloží kladivo.

Jste ohromující. Minerva našich časů. Údernice – (*JOGLASOVI.*)
Servus, pane domácí.

JOGLASOVÁ (*sedá na kanape vedle JOGLASE*): To je k vzteku.

ANDĚL se zvedl, dojde k oknu, vyleze na židli, hlavu vystrčí větrákem.

ŠAMAN (*zalapal po dechu, zírá na něho – po chvíli*): No tohle... Lupene –?

JOGLASOVÁ: Já vás první moment nerozeznala, pane redaktore.
(*Drcne do JOGLASE.*) Pan redaktor.

JOGLAS: Ten šašek?

ŠAMAN (*usedl stranou, dívá se po ANDĚLOVI*): Ten Žak, ten Žak.
Pořád plný překvapení... Co dělá zdraví, milostivá?

JOGLASOVÁ (*se zapýří*): Zdravíčko slouží. Kluk nás zlobí.

ŠAMAN: To ano. Kluci zlobí. Co dělá ten váš?

JOGLAS: Není naše krev. To je vidět. To se projevív!

JOGLASOVÁ: To Joglas. Prej: Lepší adoptovaný než žádný! Ted' to máme.

ŠAMAN: Taky jsem adoptoval chlapce.

JOGLASOVÁ: Opravdu?

ŠAMAN: Vlastně ještě ne... Pomýšlím na to.

JOGLAS: Jen se nebodněte jako my. Jeden myslí, at' máme dítě, bude legrace, jednou si spolu někam vyjedeme.

ŠAMAN: Právě, právě... Kde jsou všichni?

JOGLAS Nikdo tu není.

JOGLASOVÁ: Pan doktor. Už se říznul.

ŠAMAN (*roztržitě*): Říznul?

JOGLASOVÁ: Do palce.

ŠAMAN: Do palce? (*Dívá se po ANDĚLOVI.*)

JOGLAS: A tady ten mladej.

JOGLASOVÁ: Chvíli seděl, teď stojí... *(Směje se.)*

ŠAMAN: Kde se tady vzal?

JOGLASOVÁ *(se vykloní k ŠAMANOVI):* To vám poreferuje paní Malva.

ŠAMAN: Nebyl by to její synovec?

JOGLASOVÁ *(se směje):* Ten jí spad z nebe. Vlasatec.

ŠAMAN: Lupene! *(Ticho. ŠAMAN potřásá hlavou.)*

JOGLASOVÁ *(JOGLASOVI):* Co má s tou hlavou?

JOGLAS: Má tam rolničku.

JOGLASOVÁ *(se směje):* Potkat ho v noci na schodech –

ŠAMAN: Kde je Malva?

JOGLASOVÁ: Někde je. *(Dál se směje.)*

JOGLAS: Moje máma. Nemít na sobě to kimono, ani se nezasměje.

ŠAMAN *(roztržitě):* Vám to někdy myslí, pane Joglas.

JOGLASOVÁ *(se nepřestává smát):* On blbec myslí, že mám kimono!
Pane šéfredaktore! Schválně mě otipujte. *(Stoupne si, hladí si kalhoty.)*

ŠAMAN: Ukažte? – Račte se trochu projít! Ano. Ztělesněná Asie...
Musulman hadr. Ten moment, jak jste třímala to kladivo, to
si zapamatuj u!

JOGLASOVÁ (*zkoprní*): Snad nemyslíte – to já ne – chraň bůh!

ŠAMAN (*jí pohrozí*): Kladivem na krásu. Vy fašistko.

JOGLASOVÁ: Jsem komediantka před bohem, vid', Joglas. Nic do-
opravdy.

ŠAMAN: Netrapte se. Uvidět vás Žak – tak vám to schválí. Nemá
sochy rád. A tuhle obzvlášť. (*Jde kolem sochy k ANDĚLOVI.*)

JOGLASOVÁ: To si říká inteligent. Frfňa jeden.

JOGLAS: Sedím a koukám.

ŠAMAN (*ANDĚLOVI*): Nedivím se ti. Tam dovádí vítr, padají hvězdy.
Tady chcípnul pes. Půjdem se koupat, neříkali ti? Bez plavek.
Nahatý. Do řeky. (*ANDĚL se ohlédne, hlavu složí na rameno,
dívá se na ŠAMANA. ŠAMAN se zarazí.*) Jak dlouho znáš Malvu?
Ví to Žak? Až přijde Lupen, bude taky nesvůj. Kluk jako ty.
Mohli byste se vzít za ruce. (*Zasměje se.*) Už je vidím, jak po
něm ohrnují nos. Ach, Lupen, Lupen. Proč jsem z tebe smuten.
(*Zasměje se, jde k palandě.*) Žaku? Žaku! (*Leze po žebříku.*) Bu-
dem tě soudit. Zaspíš soudný den! (*Zmizí za závěsem. Mezitím
ANDĚL sleze ze židle a vrací se na své místo.*)

JOGLAS: Ani štamprle nenabídnou. Chcípáci.

JOGLASOVÁ (*si jde opět po svém*): Oni to tak nemyslej.

JOGLAS: Žijou jako v bordelu. Zval bych já lidi do takovýho bordelu?

JOGLASOVÁ: Bohéma. To doma nemáš. *(Jde k ANDĚLOVI.)*

JOGLAS: Jen si ušoupej nohy. Ještě něco přineseš. Od vlasatce.

JOGLASOVÁ (ANDĚLOVI): Když tě vidím, vzpomenu na Mikuláše. Měl bys přijít s nadílkou k našemu Pétovi.

JOGLAS Ten by to z něj strhal. To by lítalo peří! *(Chechtá se.)*

JOGLASOVÁ (přisedne si k ANDĚLOVI): Malva není zlá, i když má svoje mouchy. Ale žij s takovým chlapem! *(Pohlédne k palandě.)* Je samá ženská! Ona mu to trpí. *(Zkoumavě pohlédne na ANDĚLA.)* Já jsem ji rozebrala! Malvičko, uděláte nejlíp, když mu to odvedete. *(Podívá se po JOGLASOVI.)* A chrní. Nemám taky ustláno v růžích, nemysli. Dvakrát jsme přišli o vlastní. A teď na starý kolena – kluk je drzej. Lže mi. A krade! Schovám před ním pišingr – jde a vezme. To s ním už půjde. Ty jsi jinej. Malvě to přeju. Ať má trochu povyražení. Ždíbec toho štěstí. *(Vysmrká se.)* Řekni sám. Mocli tady jsme, na tom světě?

Přichází MALVA s láhví.

MALVA (nevzrušeně): Je tohle možné? Já se zblázním. Tak vás tu nechat na suchu. *(Nalévá JOGLASOVÉ, staví skleničku i před ANDĚLA.)* Muselo ti vyprahnout. *(Pohladí ho.)*

JOGLASOVÁ: Hezky jsme si popovídali. Hoch je tichej, ale co řekne, to sedí.

MALVA: Doteďka jsem telefonovala se sestrou. Sedí o ulici dál ve vinárně a nechce přijít. Má migrénu. Nejméně podvacáté se rozchází s Ludvíkem.

JOGLASOVÁ: Že ho nepošle do hájíčka. Na vaše štěstí. Malvičko!
(Mrká na ni.) Já bejt mladší –

MALVA: Co máte s okem?

JOGLASOVÁ: Paní Malvo! Přeci žertuju.

MALVA chtěla nalít JOGLASOVI, sáhla na něj, dudy vykviknou, JOGLAS se leknutím probudí.

JOGLAS: Doprdle.

JOGLASOVÁ: Ukažte, já ho obsloužím. *(JOGLASOVI při nalévání.)*
Uvědom si, kde seš! Nedřepíš doma u televize. *(Sedá si.)*
Zhrubli jsme a zpitoměli.

MALVA: To že se nemodlíme. *(Jde pod palandu.)*

JOGLAS *(za MALVOU):* Má o kolečko víc.

JOGLASOVÁ *(tuká si na čelo):* Je někák – *(Ukáže sklenici.)* Mně nalila vedle. *(Olizuje si ruku.)* Mám toho šňapsu plnej rukáv...

MALVA *(se zaposlouchala):* je to Šaman. Haló, Šamane!

ŠAMAN *(za závěsem):* Haló.

MALVA: Zloději duší! Co tam vyvádíte?

ŠAMAN (*se směje*): Předčítám tvému géniovi, na co už dávno přišel sám.

MALVA: Čti nahlas! (*Sedne si na zem k ANDĚLOVI.*)

ŠAMAN: Takhle zprostředka?

MALVA: Aspoň nezmoudříme. O čem to je?

ŠAMAN: O nepotřebnosti.

MALVA: Čeho? Života?

ŠAMAN (*se směje*): Ne tak hrr, Malvo! – Život nelze potřebovat nebo nepotřebovat. Život tu je. Nestará se, je-li ho třeba nebo ne. Život se neptá. Život žije.

MALVA (*pro sebe*): Do úplného zblbnutí.

JOGLASOVÁ (*drcne do muže*): Poslouchej. Něco se dovíš.

MALVA: O čem tedy?

ŠAMAN: Žaku, dovolíš? (*Poodhrne závěs a objeví se za zábradlím.*)
Psávalo se o tom, čeho je nám zapotřebí, abychom žili jako lidé. Má promluva chce být kacírská. Ptá se jinak. Čeho k životu nepotřebujeme. Bez čeho se můžeme obejít.

MALVA: To mi teď zrovna přijde vhod. (*ANDĚLOVI.*) Skončíš jako Šaman. Nepiješ. (*Opře mu hlavu o kolena.*)

ŠAMAN (*znovu přisedl na postel k ŽAKOVI, čte zvýšeným hlasem*):

Tedy ani krásy není nezbytně třeba. Neříkám tím, že chci krásu, je-li jaká, vymýtít ze života a uvést místo ní ošklivost. Jinak se zeptám: Existuje krása? Je můj pomysl nebo skutečnost? – Ještě jinak se ptám: Potřebuju ji k životu? Mohu se bez ní obejít? – Potřebuju ji, když ji hledám. Hledám ji, když ji potřebuji. – A když hledám a nenalézám? Obejdu se bez ní? Je potřebná k životu jako pokrm, nápoj nebo vzduch? – Bez vzduchu se zadusím. Bez jídla a pití zahynu hladem nebo žízní. Bez krásy? – Bez krásy žiju, ano, žiju! – Není tedy životodárná jako jídlo, pití nebo vzduch? Mohu bez ní žít. Ale žiji vskutku, anebo přežívám? Nenalézám ji. Ale neschází mi? Neexistuje. Ale netoužím po ní? – Znovu se ptám: Kdyby byla ve mně, hledal bych ji? Kdyby byla jednou z mých substancí, měl bych ji a netoužil bych už po ní. Jakože je v povaze člověka neprahnout po tom, co už má. Co sám má. – Toužím po ní, a proto ji hledám. Hledám ji, protože ji potřebuju k životu? Jako jídlo, pití nebo vzduch? Ale já se bez ní obejdu. I bez ní jsem živ! Tedy krásu k životu nepotřebuju. Toužím po ní, ale není jí třeba. Není k životu nezbytná. Je tedy krása něco jako šperk? – Ve starých hrobech nacházíme kosti a šperk. Život ztroskotal, šperk přežil. Krása je to, co ze života zbývá. Jeho zbytečnost, jeho nepotřebnost! – Jsme u konce. To, co nezbytně k životu nepotřebujeme, bez čeho se můžeme obejít, je to, co život nestráví. To jediné ze života zbývá.

Ticho.

JOGLASOVÁ: To jako mně se utopila sestra. Jdeme takhle od Labe a potkáme kluky. Já řekla tuhle! už tam nejdu. Znáte kluky. Víte, co ve vodě dovedou! Jenomže Manča – byla do života. A nastojte, pane redaktore! Voda jako když se po ní slehne. –

Našli ji až za čtyry dny. Nebyla to hezká podívaná. Jak byla, tak ji dali do hrobu...

JOGLAS: Co kafráš. Radši pij. *(Nalije si.)*

ŠAMAN: To je smutný konec.

JOGLASOVÁ: Ale prr, moment! Tím to nekončí. *(Jde doprostřed.)*
Po létech tady já a Joglas, že bysme ji dali exhumovat. Držte dva hroby. Taky nač! – Přinesu ubrus, pane redaktore, a oni mi ukazují: Pár kůstek, lebka, ta vám prorostlá kořínkama od volše, a najednou koukám – náušnice! *(Plácne se přes bok.)*
Z ryzího zlata! – Těch si tenkrát v tom rozčílení nikdo nevším. Jak jste to říkal, prach a šperk! To jediný z tý zlatý holky zbylo... *(Zlomí se jí hlas.)*

ŠAMAN *(se závěsem):* Děkuji vám, paní Joglasová.

JOGLASOVÁ *(se tahá za náušnice):* Zlato vydrží. Zlato vydrží všechno.

JOGLAS: Je to kov.

Došel k ANDĚLOVI, ten dává prst na ústa – MALVA u jeho nohou usnula. JOGLAS ztiší hlas.

Tak já ti, mladej, taky něco řeknu. – Tobě jsem pro smích. Ale jo. Já nebyl jinej. Taky jsem poletoval. Jenže co my jsme tenkrát měli za život. Nic ve zlým. Znáš jednoho, ten řádl jako ty. A už je zticha. Ve třicíti infarkt. *(Plácne ANDĚLA po rameni, MALVA se vzbudí.)* Navěky dobrý. *(Plácne MALVU.)* Že jo, mladej?

Na scéně se objevila ERTEPLE.

ERTEPLE (*provinile rozpřáhne ruce*): Malvo! Malvoušku! (*Běží k ní, afektovaně ji objímá.*) Tady mě máš. Odpusť, holka!

MALVA (*s úlevou*): Erteple! To je dobře, že jsi nakonec přišla. (*Přítiskne ji k sobě.*)

ERTEPLE: Ted' to vypadá, že jsem dělala hloupý fóry. Jenže my měli životně důležitou debatu.

MALVA: Pokolikátý?

ERTEPLE: Malvo, tentokrát šlo na nůž. Ale chválabohu – abych to nezakřikla – (*Klepe do stolku u ANDĚLA.*) Na dřevo –

MALVA: To je ze železa.

ERTEPLE (*se směje*): Tak je to betón – všechno smazáno – Ludvík a já – táhnem to spolu jako dřív. Dva měsíce se neukázal, dva měsíce! (*Rozvzlyká se.*) Chyť mě, Malvo, chyť si mě, nebo upadnu. (*Sedne si na stůl zády k ANDĚLOVI.*)

MALVA: Zase jste pili.

ERTEPLE: To není z lihu. Ze štěstí.

MALVA: Divím se ti, co na něm máš.

ERTEPLE: Všecko, Malvo! (*Ovládne se, dává se rychle do pořádku.*) Ludvík přijde. Chtěl taky dostát rituálu. Ale kde vzít nahonem masku! – Tak podplatil vrchního – (*Dá se do zajímavého smí-*

*chu.) Já bych neměla, nebude to překvapení – tak podplatil –
(Nemůže dál.)*

MALVA (*usadí ji na židli*): Vzpamatuj se, holčičko. Vždyť je čas.

ERTEPLE (*nabere dech*): Ty seš můj poklad. Já jsem vyřízená. Ludvík přinese flašku. Žak je na kavalci, jako vždycky, co? – Myslela jsem na pugét, ale jemu se nezavděčíš. (*Volá k palandě.*) Žaku, nestydo! Nepřej si, abych tě tahala z pelechu. Máš sedět v družné zábavě!
(*Všimne si JOGLASOVÝCH na kanapi.*) Co to tam máte? Kde to zase vzal?

MALVA: To jsou Joglasovi.

ERTEPLE (*se uhodí do prsou*): Holka! Já myslela, že to je vycpaný.

JOGLAS (*došel k ní*): Rukulíbám. (*Skloní se, ERTEPLE vyprskne smíchy, ale podá mu ruku k políbení.*)

JOGLASOVÁ: Vy jste to jediný, co ho zvedlo.

ERTEPLE: My máme spolu tajemství. Že, pane Joglas? Jednou sem přijdu celá zchvácená – u vás nikdo, na mne už jdou mrákoty, nohy křížem – a pan Joglas mě uvedl k vám. Ani se neptal, co a jak. To se pozná jemná dušička.

JOGLAS: Jezdil jsem s tramvají. Víím, co to je.

ERTEPLE: Hlas lidu, hlas boží!

Na scéně se objevil DODO ustrojený jako domorodec z džungle. Nese ták chlebičků.

DODO: Přijde herečka a hned je veselo jak na divadle. Poslužte si.

ERTEPLE (*ho přejede očima*): No, vypadáš jedna žalost. (*Bere si chlebiček.*) Milej Dodo, na divadle taky bejvá jako v márnici.

Ticho. Na palandě se objeví ŠAMAN, zazvoní rolničkou.

ERTEPLE (*upustí chlebiček*): Fuj! To jsem se lekla. Kdo to je?

ŠAMAN: Poznáš ptáka po hlase?

ERTEPLE: Šoumene! Co to na sobě máš?

ŠAMAN: Nepoznáváš?

ERTEPLE: Já umřu. Směj se paňáco!

ŠAMAN (*se ukloní*): Váš dvorní šašek, jak mě pokřtil Žak. (*Zůstane na palandě.*)

ERTEPLE: Tak se pošlapat. Vypadáš pitvorně, to ti řeknu. Vy tady vůbec – (*Všimne si ANDĚLA.*) Co je tohle?

MALVA: Andílek.

ERTEPLE: A božínku. (*Jde k ANDĚLOVI, na ŠAMANA.*) Cos to sem zas přived?

MALVA (*ji zastaví*): Je jako pěna. Ani o něm nevíme.

ERTEPLE (*se jí dívá přes rameno*): To je ten tvůj Lupen? Anděl mu sluší. Ale že by to byl fór – (*Jde dopředu.*) To až uvidíte moji róbu – Jdu na to, Malvo. Jak se rozsednu. – Jsem dneska líná. Nevím, čím to je. Dodo mi hodí do koupelny kafe. (*Pošle mu vzdušnou pusou.*) Pořádnej hrnec, jinak nerozkvetu!

JOGLAS: Dyť jste jako květ z růže.

ERTEPLE: Co vy víte... (*Odejde.*)

JOGLASOVÁ: Ted' nespíš. To jsi pookřál.

JOGLAS (*ji plácne*): Ať je sranda!

JOGLASOVÁ: Říká se zružekvět, když už, a ne: Květ z růže!

JOGLAS: Stejně, divadlo je divadlo. Kam se všechno hrabe. Jak já řádl ve Furiantech! (*Jde k MALVĚ s prázdnou sklenicí, napřáhne ruku.*) Paní Malvičko, nalijte mi – maličko! (*Zasměje se sám sobě.*) A víte co, vážení? Pozvedněme číše! (*Zvedne ruku se skleničkou od hořčice.*) A živijo, živijo, živijo! A mnoga ljeta... živijo! (*Nikdo se nepřidal, ukloní se.*) Děkuji! Děkuji. (*Vrátí se na kanape.*)

JOGLASOVÁ: Bože, Joglas. Ty umíš bejt trapnej.

JOGLAS: Ničemu nerozumíš.

JOGLASOVÁ: Kdyby ses viděl v tý sukni –

JOGLAS: Kdo mi ji navlík? Ani mi to neodpovídá. Skoti jsou škoti. Ale já? (*Zvedne bujaře ruku a vyzpěvuje.*) Čechy krásné – Čechy mééé – duše mááá – se touhou pnééé –

JOGLASOVÁ (*chytí ho za ruku*): Dyt' rádíš jenom ty. Koukni se, jak jsou všichni pokojný...

JOGLAS: To je to, co mě sere.

DODO (*klečí u MALVY*): Jsi dneska cizí, růže slezová. (*MALVA se na něho nevrle podívá.*) Udělal jsem tři tácy chlebíčků! Je tam mísa okurek, mísa salátu, sýrový nářez, nářez čabajky a nářez šunky –

MALVA: Neříkej nářez.

DODO: Co ti na tom vadí?

MALVA: Klidně si řekneš: nářez šunky.

DODO: Jak se to dá říct?

MALVA: Dalo ti to práci, já vím. Ale šunka se nařezá a sežere – (*Chytí ho za ruku.*) Ty jsi tak vedle, ve všem všudy vedle! Jak tě mohlo napadnout – obléknout si toho domorodce? Vypadáš hrozně. (*Odkloní se.*)

DODO (*se směje*): To není domorodec. Tobě to nedošlo? Já jsem tvůj Pátek, ty můj Robinson.

MALVA: Jaký já jsem Robinson!

DODO: Nemrač se na mne.

MALVA: Myslím na Sokrata. Žak se zblázní, jestli se nenajde.

DODO: Špatně s ním naložil. I ten krkavec se nakrckne –

MALVA: Žaka to trápí. Já mu Sokrata přinesla. Jako mládě. Možná on byl to poslední, co nás spojovalo... Žak se trápí.

Ticho. DODO vezme mísu, obchází hosty. Po žebříku slezl ŠAMAN, došel k MALVĚ.

ŠAMAN (otráveně): Nezabral. Ani na mou kacířskou esej.

MALVA: Měl teorii, že padesátky se nedožije. A ten den přišel.

DODO poprvé zaznamenal ANDĚLA. Vrací se k Malvě a ŠAMANOVĚ.

DODO: To jsme si nedomluvili! – Kdo to je?

ŠAMAN: Na toho Malvě nesahej! *(Směje se.)*

DODO (neví, na čem je): Jak tomu mám rozumět? –

ŠAMAN: Zvykneš si. Časem jich třeba bude víc.

MALVA (náhle): Kam chodívají andělé? Je to dobré znamení?

DODO: Beru to všechno jako špatný žert *(Jde s mísou k JOGLASOVŮM, vypadá ustaraně.)*

MALVA (pro sebe): Od západu vítr... Co od anděla? Život nebo smrt?

ŠAMAN (se směje, za DODEM): To mu nedá spát. *(Vzdychne.)* Kam chodívají andělé? O tom bych možná něco věděl. Jednou to povím.

MALVA: Proč ne teď?

Na scéně se objevil LUDVÍK. Je v číšnické uniformě, v ruce má láhev šampaňského.

LUDVÍK: Ladies and gentlemen, jsem tu! Soudruzi a soudružky, hluboce se klaním, omlouvám a kořím, přinášeje tuto na důkaz úcty skrovnou úlitbu! Bratři a sestry, jsem navěky váš! Zdravím všechny přítomné i nepřítomné. Hurá! *(Zatleská.)*

ŠAMAN: Přišla národní fronta.

MALVA: Ty zvíře.

LUDVÍK *(se zarazí):* Kde je?

MALVA: Pláče v koupelně. Koukej ji přivést. Buď k ní hodnej.

LUDVÍK: Provedu. Vzorně! *(Zvedá šosy.)* Jak se líbím? *(Odejde.)*

JOGLASOVÁ *(za ním):* Pán je pořád fešák. Čerti s ním šijou!

MALVA: To zas jo.

ANDĚL se zvedl, jde k oknu, vyleze na židli, hlavu vystrčí větrákem.

JOGLASOVÁ: Snad ten hoch nemá záduchu?

MALVA *(ANDĚLOVI):* Když tam tak koukáš, nevidíš někde Sokrata?

DODO *(JOGLASOVÉ):* Váš hoch má astma?

JOGLASOVÁ: Vy jste dobrej. Dyt' cvičí klárinet.

Objeví se LUDVÍK s ERTEPLÍ, ERTEPLE je v rokoku. Ticho.

ERTEPLE: To jsem... Trapná, co? *(Razantně si rovná paruku.)*

MALVA: Erteple! Jsi krásná.

ERTEPLE: Pompadúrku, taková ubohost. *(Ožívá.)* Jenže to byl odjakživa můj styl. Proto mě to táhlo k divadlu. Civil jsem nesnášela. Ani u mužskejch. Jak něco plandalo, už jsem to neviděla. Mně učarovala uniforma. To je jedno, co. Třeba hasič. Jen když měl helmu. *(Na LUDVÍKA.)* Tohodle blba taky jenom proto. Nejdřív boxer, pak lampasák. Ty mě přece, Šoumene, znáš. Já mohla všecko, jen ne realismus. Jenže ta éra minula. Tuhle pompadúrku, vy se budete divit, ale tu jsem na sobě měla – před nácti lety. Tak jsem si řekla, aspoň dneska. A just jo! Vám připadám směšná. Ale Žak to pochopí. Žak jo.

LUDVÍK *(skoro soucitně):* Všichni to chápou.

ERTEPLE *(MALVĚ):* Slyšíš ho? Myslí si: Blbne! Strašidlo! I když to neřekne. On neví, že já si umím všechno přeložit. A sám šel do zálohy. Byl jim na obtíž! Skočil z tanku a dva ho museli zvedat. Jinej by si dal pokoj. Ale on? Ke mně se chodí vylízat. A jen ho vypiplám, frf!... Nabalí si buchtu a jede s ní na srub! To provozuje měsíc nebo dva, až se jednoho dne nezvedne. Pak volá, skuhrá, jed' si pro mne. Jsem nad Popelkou nebo pod Nežárkou, tam a tam. A já káča jedu. Naložím ho, on mi snáší měsíční prach, ale jen ho dám do rychtyku – *(Mávne rukou.)*

LUDVÍK: Dáváš mě k dobru jako hokynář. Půl deka navíc.

ERTEPLE: Jen si to protrp, Ludvíčku. *(Opravuje mu motýlka.)*

LUDVÍK: Jsem veřejně činný.

ERTEPLE *(se směje):* Konferenciér, a neumí to uvázat motýlka.

Ticho.

MALVA: Šamane – nebo Šoumene. Ted' si vyber!

ŠAMAN: Co je, Malvo?

MALVA: Jsme hodně dětí. Vypravuj. *(Sedne si na zem poblíž něho.)*

ŠAMAN *(roztržitě):* A co?

MALVA: Kam chodívají andělé.

ŠAMAN: Ach ano... *(Zavře oči.)* Kde jsem ho potkal...

ERTEPLE: Jen žádné bajky. Skutečnost! – Jak ji na jevišti nesnáším, v životě ráda, dycky ráda. *(Sedne si na zem vedle MALVY, sleduje LUDVÍKA v jeho fraku.)* Ten je nepřebernej.

JOGLASOVÁ *(drcne do JOGLASE):* Pan redaktor má promluvu.

JOGLAS: Já ho slyším.

JOGLASOVÁ: Ty na tu lenost doplatíš. *(Krade se po špičkách ke společnosti, chvíli se hlemeždí, pak se spustí na zem, aby napodobila MALVU s ERTEPLÍ.)*

ŠAMAN (*otevře oči*): To to žuchlo.

JOGLASOVÁ: Nerada bych o tohle přišla.

ŠAMAN (*s pohledem na ni*): Budete se divit, kde bývá anděl! – Mezi kurevníky. Mezi děvkami. Padá do nejhlubší noci. Nudí ho neposkvrněnost. Nemiluje nic, co se mu podobá. To krásné stvoření uniká do nestvůrnosti. Kdejaká ponurost přitahuje ten jas. Vrhá se do sklepení. Vábí ho výpary, výkaly, smrad! – Hledal jsem ho na horách. Mýlil jsem se. Ani na širých pláních vysmýčených větrem jsem ho nepotkal. Musel jsem sejít do údolí. Sejít až dolů. Klesat ještě hloub. Brodit se hanbou. Potřísnit se. Zapadnout do poslední špeluňky. Sedět zmáčkнутý v rohu. Načichnout kouřem. Blít ze zvětralého piva. Slyšet ten hlomoz, hemžení tam u dna, když se vypouští rybník slov. – Je tu hlava na hlavě, tělo na těle – a není kam uhnout, není kam! – Jako by se tu nahromadila a směstnala všecka bída, všecka bída! Přišli jsme každý odjinud a tady máme společný osud! Nedělá rozdíl a rube a hněte napořád. Když jsme přišli, měli jsme pýchu nebo stud. Teď svorně pijeme břečku, jíme okoralý chléb a dýcháme jako v akváriu, zbožně a vděčně každý doušek. – A tam jsem ho uviděl! – Jak se všemi žije, všem se dává, jak je na dračku, na roztrhání, sama krása, sám anděl. Jak ho chtějí a jak si ho berou, jak zve každého ke stolu a za všecky platí... Až se nakonec vydá z posledního. Kdo z něj žili, ti se od něho odvracejí. Kdo ho měli, ti po něm neštěknou. Kdo ho oškubali, ti po něm plivnou... (*Zavře oči.*)

MALVA: Jak to dopadlo?

ŠAMAN: Málem ho rozsápali.

Během ŠAMANOVY řeči ANDĚL zmizel. MALVA a ERTEPLE se zvednou, každá jde po svých.

JOGLASOVÁ *(se chvíli hmoždí, zasyčí):* Joglas! Pomoz!

JOGLAS: Nemusíš dělat alotria. Ty s tou svou sajtnou!

ŠAMAN podá JOGLASOVĚ ruku, pomůže jí na nohy. Na scéně se objevil LUPEN, za ním se schovává KLÁRA, oba jsou ve společenském obleku.

JOGLASOVÁ *(zavrávorala, chytí se ŠAMANA):* Nevěřil byste, jakou jsem pocítila úzkost! Já už se sama nezvednu.

ŠAMAN *(zpozoroval LUPENA, nechá JOGLASOVOU, jde mu rychle vstříc):* Lupení přišlo! Lupene!

LUPEN *(skoro vzpurně):* Ale já nejsem sám. *(Povytáhne KLÁRU.)* Šamane, to je ona.

ŠAMAN *(se skloní, políbí KLÁŘE ruku, vede oba do středu):* To je Lupen. Má křestní jméno – pro mne to je Lupen.

ERTEPLE: To vidím. Ale – co ten civil? Moh to bejt krásnej Indián!

ŠAMAN: Maska by mu ubrala na ceně. Přišli. To stačí. On je Lupen, ona je Ona. S velkým O.

LUPEN: Ty se nezlobíš?

ŠAMAN: Mám radost. Můžeš si přivést, koho chceš. *(Ujme se KLÁRY.)* Chlebíčky? Víno? Alkohol?

MALVA (*zamyšleně*): To je on, ten Šamanův objev. Co ho chce adoptovat...

ERTEPLE (*se nakloní k ní*): Já se mu nedivím. (*Směje se.*) Sama bych ho brala. A hned! –

JOGLASOVÁ (*na kanapi*): To s tím andělem, jak jste to vylíčil, pane redaktore, to mi připomnělo, jak u nás jednou v předjaří dva pokrejvači dělali střechu na kostele, starej a mladej. Starej se bál, protože byl starej, zato mladej šplhal jako kamzík, nahoru dolů, protože byl mladej. Bylo po poledni, my jsme šly holky zrovna ze školy – jak to kluk zmerčil, že ho obdivujem, takhle se vyhoup na ruce a pustil se rovnou po hřebenu střechy. Jenže – fouk vítr nebo co – (*Zajíkne se.*)

JOGLAS (*ponuře*): Nikdo tě neposlouchá.

JOGLASOVÁ: Tak ať. (*Vysmrká se.*)

Na žebříku se objevil ŽAK. Slézá dolů, je naboso, v rozdrbaných obnošených džínsech, ve vytahaném svetru.

LUPEN (*ŠAMANOVI nad KLÁROU*): Co jí říkáš? Je dobrá, to musíš uznat.

MALVA (*zpozorovala ŽAKA*): Žaku! To je dobře, že jsi vstal. To je dobře, že jsi mezi nás přišel.

KONEC PRVNÍ VĚTY

Druhá věta

Sbohem Sokrate

Všichni jsou na scéně. Vyjedené mísy, vypité láhve, každý se zařídil po svém. ŽAK sedí v chatrném fotelu, který odněkud přinesli, má na hlavě paruku s bujnou kšticí. Za ŽAKEM stojí ŠAMAN, před fotelem na zemi klečí LUPEN, svléká si sako.

LUPEN: Rozehřálo mě to.

ŠAMAN: Bere vážně i komára, když ho dožne.

LUPEN (*vyskočí, vyhrnuje si rukávy u košile, uhodí pěstí do podlahy*): Slyšíte? To je ta jeho povýšenost. Pořád se na někoho vyvyšuje! Chodím s ní, protože je mi s ní dobře. Je mi s ní dobře v posteli. Vyhovuje mi jako žádná jiná. Kláro, pojď sem. (*Dotáhne KLÁRU k fotelu. Když si znovu klekne, KLÁRA udělá totéž.*) Jestli to je fakt, že jste udělal tamhleto (*Ukáže na sochu dívky.*) – musíte tomu rozumět! Kláro, postav se. Otoč se mu, ať si tě vidí ze všech stran. Je to špatná zábava? Je to zabíjení času? Tak to, sakra, uznejte!

ŽAK: Já to uznám.

LUPEN: Klára je dobrá. To vidíte sám. My se k sobě hodíme. (*KLÁŘE.*) Jsem já špatnej?

KLÁRA: On je dobrej. Fakt.

LUPEN: Jinak bych ti musel nakopat. Ale ona to uzná. (*Přítáhne ji majetnický k sobě.*) Ať to slyší ten sochař. Třeba ho to inspi-ruje. Klára je modla. Sud plnej medu. Že nenadělá řeči! Proto je blbá? (*Na ŠAMANA.*) Řek, že jsi blbá.

KLÁRA: Dyt' já jsem. Ten to aspoň řekne. Ale ty ze mne blbou děláš.

LUPEN: Já? Jak to?

KLÁRA: Mám tě před starcema shazovat? (*LUPEN po ní nerudně sáhne.*) Au –!

LUPEN (*ji povalí na zem, lehne na ni*): Ty mi to řekneš. Přede všema. Ty mi řekneš, co proti mně máš.

KLÁRA: To je soukromá věc.

LUPEN: To si každěj rád poslechnu.

KLÁRA: Srabe hnusnej.

LUPEN: Řekneš to?

KLÁRA: Řeknu. Až mě pustíš.

LUPEN (*pustí KLÁRU, kleká si, pyšně*): Slyšel jste, jak vříská? Ta dovede rozdrnčet tabulky v oknech.

ŽAK (*KLÁŘE*): Co nám povíte?

KLÁRA: Vám to řeknu. Vodí si ke mně ještě jednu. Chce bejt ve třech.

LUPEN (*se culí*): To je krámů.

KLÁRA: A co když ho chci jen pro sebe? Aha?

LUPEN: Slyšíš ji, Šaman? (*ŽAKOVI.*) Vy to posoudíte. Chce mě jenom pro sebe. Není to něco jako vlastnický pud?

ŽAK: Není to něco jako láska?

KLÁRA: Ten tě setnul.

LUPEN (*se zvedl, natřásá lokty, jako by měl křídla, dál si vyhrnuje rukávy u košile*): Mistře, nebo jak se vám říká – jak na vás koukám, mezi námi je generační rozdíl. Je to správně, Šaman? – Jestli vy máte lásku, já mám holku. Láska je dobrá pro život. A holka je na noc.

ŽAK: Život je než jeden.

LUPEN: A nocí je spousta. Každá je jiná. Jednou černá jako uhel, jindy safírová, jak by řek Šaman. Klára je dělo, to vám řeknu. Ale chce se vám vždycky pálit z děla? Někdy máte chuť na bambitku. Anebo na prak s litinou. (*Rozhodí rukama.*) Tak podívejte, Mistře, nebo jak –

ŽAK: Žak.

LUPEN: Tak jo. (*Nadýchne se.*) Klára třeba má svou silnou stránku. Ale neumí líbat.

ŽAK: Neumíte?

KLÁRA (*pohodí rameny*): Někdo si na to potrpí.

LUPEN: Políbíte ji – (*Demonstrativně přitáhne KLÁRU a líbá ji na ústa, po chvíli ji pustí.*) – a nic! Jak mi jednou řek starej nimrod – Šaman to nebyl, upozorňuju! – Každá má jenom něco. Málokterá má víc. A žádná všechno.

ŽAK: Některá nic.

LUPEN: To je ono! Jste vážně dobřej. Mě to štválo, nás oba to štválo, když do mě Šaman – že tady dneska máme bejt. My jsme mohli mít krásný lehy. Proč jít do mauzolea. Jenže já nikdy u sochaře nebyl. (*KLÁŘE.*) Tys byla u sochaře?

KLÁRA: Já viděla akorát dělat džbánky. Bylo to pěkný.

LUPEN (*chechtá se, až slzí*): Klára viděla dělat džbánky! Tam se koukni! (*Ukáže jí na sochu, ŠAMANOVI.*) Starouši, pocem, pocem mezi nás. Moc ti to myslí, ale málo žiješ. (*Přitáhne ŠAMANA mezi sebe a KLÁRU.*) Co říkáš Kláře? Jen to schválně řekni.

ŠAMAN: Klára je dobrá.

LUPEN: To bych řek. Šáhni, jak je dobrá. Klára se neurazí. Kláro, ukaž nohy. (*Směje se, KLÁRA povytáhne sukni.*) Vejš! On to přežije. (*Obejme ŠAMANA, spolu s ním se naklání ke KLÁŘE.*) Že to je krása? Vidíš, co je krása? Ty o ní umíš jenom krásně žvanit. (*ŠAMAN se mu vytrhne, LUPEN sklesne na kolena, hlavu zaboří KLÁŘE do klína.*) Klára, ta neví, co je krása, ale krásně to dělá –

KLÁRA: Nech si to! (*Plácne ho.*)

LUPEN (*se potácivě zvedá, jde k ŠAMANOVI*): Já ti dám Kláru, dneska ti ji dám! (*ŠAMAN mu dá pohlavek, LUPEN strhne ŠAMANA k sobě, směje se mu do obličeje.*) Cpeš do mne prachy, ale to potrvá, než si mě koupíš.

ŠAMAN: Lupene.

LUPEN: Jsem nedůtklivej. Facky nemám rád. (*Pustí ŠAMANA, obejmě KLÁRU, spolu se vzdálí. ŠAMAN nahrbený únavou si sedne po turecku na zem.*)

ŽAK: Roberte...

ŠAMAN (*se probere*): Žaku. Je to hajzl.

ŽAK: Hajzl jsem já. Moh jsem mu jednu ubalit. Sedím a koukám. Jako bych byl na divadle v poslední radě. Koukám a myslím – než tam doběhnu...

ŠAMAN: To všechno je jinak. Věříš mi?

ŽAK: Stojí on ti za to?

ŠAMAN: Všecko je jinak! – Už si pomalu nevím rady, Žaku. Jak ty to děláš?

ŽAK: Já nic nedělám.

ŠAMAN: Od jisté doby, Žaku, odnedávna – je ve mně hrůza, že zůstanu sám. Mám ho rád. Rád jako syna. Kde se v něm bere tohle zlo? Vede tak prázdný, nesmyslný život! Dělá jen to, co jemu dělá dobře. Jak to může skončit, řekni, Žaku?

ŽAK (*skloní se k němu*): Šamane. Ted' doopravdy – (*Mávne rukou.*)

ŠAMAN: Cos chtěl říct?

ŽAK (*složil se do fotelu*): Jdi od toho. Ten hoch se vyzná. Ten se protluče. Ale ty. Ty na to nemáš. (*Položí mu ruku na hlavu.*) Co bych si, šašku stará, bez tebe počal. Mysli taky na mne.

ŠAMAN (*nahmátne jeho ruku*): Neměj o mne strach. Lupen má pravdu. Vždyť já nežiju. Já si jen leccos o životě myslím. Do takových jako jsem já, hromy nebijou. Ze všeho se vylžu. Ta moje hlava neví, co je past. A byl jsem v ní už tolikrát... (*Zvedne se, upoutal na sebe pozornost.*) Co je? Co je? – (*Zachřestí rolničkou.*) Sedíme jako o veselce. A to dítě s tím džbánkem nejde a nejde... (*Vzdálí se.*)

MALVA (*ERTEPLI*): Čím to je – když jsme doma honily kozy z pastvy, na poslední chvíli, už se smrákalo – jak se ta cesta zdála dlouhá, dlouhá...

ERTEPLE: Jednou kluci v lajntuchu běhali po hřbitovní zdi – fuj!
(*Pokřičuje se.*)

MALVA: Nebo ta babička Filoména, co pod obecní knihovnou žila s bláznivým synem ve sklepě pod schody – že jsme se nebály, když vystrkoval ruku šterbinou a chytil nás za nohy –

ERTEPLE: Jednou mi kluci nasypali hrst plnou pralinek a byly to ocukrované kozí bobky.

MALVA: A ten děda odvedle, co si z jalovcových keřů vystavěl chatrč v opuštěném lomu a utíkal tam před ženou – na co tam myslel celé dny? – (*Ticho.*)

ERTEPLE: Když ty se moc ptáš. Už jako špunt co ses naotravovala. Každěj před tebou zdrhal.

MALVA (*se usmívá*): Mně tolik věcí nešlo na rozum.

ERTEPLE: Rozum jsem odepsala. To je pro kočku. Beru, co přijde. Žiju, jak se dá.

MALVA: Nic mě nepoučilo. Pořád jsem stejná. Já nic nechápu!

ERTEPLE: Zkrátka jsi trulant.

MALVA: Závidím ti. Vždycky jsem ti záviděla.

ERTEPLE: Protos mi začala říkat Erteple? Ujalo se to, to ti řeknu.

MALVA: Jsi můj brambůrek.

ERTEPLE: Nestěžuju si, to je fakt. Až na toho prevíta. Ale já se ti přiznám, mně to vyhovuje. Kdyby byl jinej – dyť je to pak fádňí. Potřebuju k životu málo – scény, situace. A život s tím lumpem, to je samá scéna, jedna za druhou. Kdoví, snad mě to udržuje v kondici. Holka, já bych stárla, kdybych se netrápila. Já ten Damoklův bič potřebuju. Já mít dobráčka, já si vzít na krk poctivýho muže, už bych s ním dávno někde hnila. Je to lampasák, řeč s ním není – ale pořád jsme jako na manévrech. Koukni se. Balí Joglasovou. Uniforma. A pak to jméno, když boxoval. To dělá divy. Jen já vím o něm, že má plotýnky. To mi nad ním dalo takovou moc.

MALVA: Jenom si myslím, že si nerozumíš. Ty bys musela být skvělá – komická herečka. A ty pořád drama, tragédie –

ERTEPLE: To už je můj paradox, jak jednou poznamenal Šaman – je to rozpor – v životě sprostá, na jevišti slušná, doma samá legrace a na prknech – celá divá někoho rozbrečet. Mám si dát nohu za krk? – Dělán to dobře. – Nebo ne?

MALVA: Děláš to, jak nejlíp umíš.

ERTEPLE: Kdybys ty nebyla tak nestoudně upřímná! – Tím si jen škodíš. – Hm. – Ona vlastní sestře neumí říct: Jsi báječná! – To je to, co mě na tobě štve. Něco ti řeknu. Sestra nesestra. Já znám – ty vaše večírky. Ale když jsem v telefonu slyšela tvůj hlas – holka, dyť ty seš celá podlomená! – Já vím, ty to na sobě nedáš znát, pravej můj opak – mě když se někdy někdo ptá, co dělá sestra – odpovím: To je neherečka! – Jak to máte spolu?

MALVA zavrtí hlavou.

To mě podrž! Dvacet let! A nejmíň deset spolu netento. A ty mu nosíš rohlíky do postele!

MALVA: Homolky.

ERTEPLE: To ještě! A starej chleba, aby neměl větry. Co na něm vidíš? Jednou se na něj soudně podívej! Já bych za takovýho chlapa nohu nepřeložila stéblem! (*Dá si nohu přes nohu, sundá paruku, čechrá si vlasy.*)

MALVA: To je osud.

ERTEPLE: Pěknej osud. Je mi z toho nanic. Je tu horko. – Poznal tě mladou. No dobře. Ty jeho taky. Fajn. Byli jste šťastný. Aspoň těch pár let. A dneska? Všecko fuč. A ty na něm trváš jako

zběsilá. Copak jsem s někým, že si ho pamatuju? Jakej byl? Přece ho vidím. Dnes a denně. A co vidím? Dnes a denně: Kde nic, tu nic. Bylo nebylo. Tak se podle toho zařídím! Jednou si sbalím kufr vzpomínek a tradá, maucta, neohlížím se!

MALVA: On stejně není šťastný.

ERTEPLE: Co je tobě po tom? Ptá se on, jestli ty jsi šťastná?

MALVA: To nevím...

ERTEPLE: Ale víš. Má tě za služku. Kdybys dala výpověď, co myslíš, že by se stalo? Vylez by tím vikýřem na střechu a vrh by se dolů? Prdlajs. Nejvejš by podal inzerát. Přijme se hospodyně. A to bys byla ty. To jediný by mu začlo scházet – kdybys odešla.

MALVA: Těžko říct.

ERTEPLE (*rozhodí rukama*): To je to jediný, co řekneš! Co ten lump, Malvo, z tebe udělal! (*Obejme ji, rozpláče se, MALVA chová její hlavu chvíli na rameni, pak ji od sebe odtáhne.*) Jsem trapná, žejo? Já jsem trapná! – Na tobě člověk neuvidí slzu.

MALVA: Na mně neuvidíš slzu.

ERTEPLE: Holčičko moje vyzáblá... ohlídni se trochu zpátky – jaká jsi byla!

MALVA: Neohlídnu. (*Zabloudí očima na sochu.*) Kdybych se ohlédla, zkamením. Jak ta Lotova žena. – Nezajímá mě, co bylo. Brambůrku, zajímá mě, co je.

ERTEPLE (*směje se*): A vždyť nic není! Rajcem-krajcem nic. – Ach, Malvo, Malvo. Jak jsi pošetilá! – Já jsem ti to nechtěla říct, ale řeknu to, už to nevydržím. – Malvoušku. Kam přijdu – a já se dostanu mezi lidi – to je jeden hlas! Už je mi to trapný poslouchat. – Všude se o něm mluví, že je v kýblu. Na to jeho umění každé plije. Dyt' je to lazar. Jestli něco byl, tak teď už není. To je evidentní. Jemu snad už na širým světě věří jenom ten pošuk Šaman – bůhvíproč!

MALVA: A já, Erteple.

ERTEPLE: Co ty?

MALVA: Já mu věřím.

ERTEPLE (*si nasadí halabala paruku*): Jsi normální? – Dyt' je na dně. Utrum. Zahrabal se. – No ne. – Ty vážně myslíš – že ještě někdy něco udělá? Tak se na něho koukni!

MALVA: On je pořád on. At' dělá – nebo nedělá.

ERTEPLE: Z čeho žijete? (*MALVA pokrčí rameny.*) Z tvýho platu. Šla jsi dělat, aby on – Proč jsi šla dělat?

MALVA: Aby on mohl žít.

ERTEPLE: A proč on žije?

MALVA (*se usměje*): To nevím. To je tajemství.

ERTEPLE: Tvoje?

MALVA: I jeho. A nás všech.

ERTEPLE: Malvo. Tohle tak vidět tatínek.

MALVA *(ji uchopí v pase a dívá se jí z očí do očí):* Solano. Pamatuješ? – Jednou jsme vyváděly u řeky. Bylo předjaří. Šly ledy. Na jednom jsme uviděly puškvorec. Ta kra ho musela někde urvat z břehu a nesla ho s sebou. Celý trs. Já pro něj vlezla. Křičela jsi na mne. Zrovna jako dneska: Jsi normální? Chceš se utopit pro blbej puškvorec?! – Já jsem ho potom zasadila. Předtím ho u nás nikdo neznal. A roste tam dodnes. *(Složí ruce do klína, usmívá se.)*

ERTEPLE: Holka, tobě stačí k životu málo. Zasadíš puškvorec –

MALVA: A kdyby zmizel ze světa? Co by ho nahradilo?

ERTEPLE *(udělá gesto):* Celá tatínek. No dobře. *(Nervózně se rozhlédne.)* Tak se mi zdá – nic mi po tom není – ale jako by tvůj Žak – šel po tý Kláře. *(Zachechtá se.)* Ještě že máme gymnázium. Klára. To je v latině jasná. Česky bych řekla: vyložená kurva. Vidím mu do karet! Co ty na to? Klára je – Klára. On je puškvorec?

MALVA: On je on.

ERTEPLE *(se zalyká smíchy):* Ty ho zalejváš, on roste. Teď si představ, kdyby takovej fenomén, jako je on – měl zmizet ze světa! Co by tu zbylo?

Ticho. Na kanapi JOGLAS ve spánku přepadl přes opěradlo. Vedle JOGLASOVÉ se vměstnal LUDVÍK.

JOGLASOVÁ: Já taky vždycky – najít posilu.

LUDVÍK: Mně stačí něha. Nechci sílu. Síly mám dost.

JOGLASOVÁ (*se směje*): Šampión. Těžká váha.

LUDVÍK: Já byl muší. Odmala muší. Joglasko –

JOGLASOVÁ: Neříkej mi tak.

LUDVÍK: Připomíná mi to daglasku.

JOGLASOVÁ: Co je to?

LUDVÍK: Borovice. Nebo cigareta? Už nevím. Je pokročilá doba. Co bysme si předstírali. Ty si o mně myslíš, že jsem šťastný.

JOGLASOVÁ: Vídám tě tady, ale že bys měl zkormoucenou tvář –

LUDVÍK: Vypadám povrchně. Já se nezdám.

JOGLASOVÁ: Vypadáš dobře, Ludvíčku.

LUDVÍK: To jak do mne bušili. Tolik let v ringu, to tě poznamená. Koukni se na ten měkkej nos. (*Hýbá nosem.*) Tříkrát pře-raženej.

JOGLASOVÁ (*ho pohladí*): Bambulka.

LUDVÍK: Já měl orlí, paní Joglasová. Ale já se musel nějak uživit. Já začínal v aréně. Na předměstí. Tatínek byl chudý instalatér. Vodu až do domu. Jmenoval se Padevět. Levis je moje přija-

té jméno. Všiml si mne jednou – tam na předměstí – jeden manažér. Jemu vděčím za vše. Za mnoho. (*Vzdychne.*) Byl to židák, paní Joglasová. On mne vlastně udělal. A první, co udělal – vzal mi jméno. (*JOGLASOVÁ ho vezme za ruku.*) Pak se mi to pozdějc hodilo. Když jsem dělal publicistiku. A tak.

JOGLASOVÁ: Jak tomu mám rozumět? Mluvíš napřeskáčku.

LUDVÍK (*jí políbí ruku*): No právě. Já šel loni na tatínkův hrob. Nám tam stojí – Rodina Padevětova. – Šla kolem zrovna jedna známá: Pane Levis, vy tady máte příbuzný? Ty bys jí řekla, Joglasko, že nejsem Levis? Že jsem Padevět?

JOGLASOVÁ: Já jsem za svobodna byla Hladká.

LUDVÍK: Ty i teď jsi hladká, Joglasová. (*Hladí jí ruku.*) Hladká, he-bounká...

JOGLASOVÁ: Tak můžu připadat jen tobě...

LUDVÍK: Kde jsme přestali? Jo, na hřbitově... Takže, Padevět je moje jméno.

JOGLASOVÁ (*se uchichtne*): To je směšné. Ty jsi pan Levis. Tak tě každěj zná. I z televize. To byl tuhle pořad...

LUDVÍK: Vidíte – směšné. Ale já mám noci – já se někdy probouzím. Ze spaní. A ne a ne usnout. Já mám nějaký trápení – či co.

JOGLASOVÁ: To ty plotýnky.

LUDVÍK (*se vytřeští*): Kdo ti to řekl?

JOGLASOVÁ: Tvoje paní.

LUDVÍK: To že ti řekla? To je konec. *(Natáhne nohy, složí ruce na prsou.)*

JOGLASOVÁ: Myslela to dobře, Levisku.

LUDVÍK *(zarytě):* Co mohla myslet, když to řekla.

JOGLASOVÁ: Ona se se mnou chodí radit, když polikliniky selžou. Ví, že se vyznám. Moje babička byla vyhlášená. Ve Staré Pace. Kořenářka. Nepil jste nikdy moje bylinky? Já už jich paní poradila!

LUDVÍK: A proč mi to tutláš?

JOGLASOVÁ: Já mám svůj ostych, pane Levis. To víš, jsou věci – Vy jste v mých očích býval borec. Kde bych si pomyslela, že by pan Levis moh bejt potřebnej. Tumáš čerte kropáč, plotýnky.

LUDVÍK: Čert vem plotýnky. *(Sedí strnule, civí před sebe.)* Joglasová, já nic nechci zadarmo. Ale když pocházíte ze Staré Páky –

JOGLASOVÁ: Babička. Já jsem od Domažlic.

LUDVÍK: Tam jste to přece taky znali. *(Obejme ji.)* Psohlavci.

JOGLASOVÁ *(nejistě):* Co, pane Levis?

LUDVÍK: Vy umíte jít na tělo. *(Mračí se.)*

JOGLASOVÁ: Jste nákej mužskej. Jen s tím ven.

LUDVÍK: Hladká – neříkejte mi, že na to nejsou bylinky.

JOGLASOVÁ: Ajcemtrajcem – na všechno jsou bylinky.

LUDVÍK: Tak mi řekněte, proč nemůžu.

JOGLASOVÁ (*se zarazí*): Vy nemůžete, pane Levis?

LUDVÍK (*zasmušile*): Nemůžu. Když chci, tak nemůžu. Většinou nemůžu. (*Zkříží nohy, hvízdá si.*)

JOGLASOVÁ (*pokyvuje hlavou*): Vy jste měl psát hry. To nejhlavnější necháte nakonec! To chce svou kůru. Začneme s tím hned. Vy jste mi taky – ani nepípne. Vám se to mohlo vrazit na mozek. (*Zvedla se.*) Ne. Vy jste Levis! Žádněj Padevět. (*Odejdou spolu. ŽAK už chvíli sedí mlčky s MALVOU. On ve fotelu, ona na zemi u jeho nohou.*)

MALVA: Ty chceš udělat dojem. (*ŽAK se na ni tázavě podívá.*) Vzal sis paruku.

ŽAK: Taky upíří zuby.

MALVA: Vystřelili jsme je ve střelnici. Pamatuješ?

ŽAK (*si je nasadí, vycení je na MALVU*): Vypadám krvelačně?

MALVA: Ani dost málo. (*Pohládí ho.*)

ŽAK: Co ty? Říkala jsi, že půjdeš za rusalku.

MALVA: Na to je pořád ještě čas.

ŽAK (*zívne, vypadnou mu upíří zuby*): Ty nedovedeš sama sebe shodit.

MALVA: A pak si myslím... Jsem neherečka. Erteple má pravdu. Ta paruka ti padne. Vypadáš jako Kubelík.

ŽAK: A hovno. (*Sundá paruku, hladí si prořídlé vlasy.*) Blbej zvyk, ty narozeniny. Všichni mi jdou na nervy.

MALVA: Všichni?

ŽAK (*se dívá po hostech*): Mohli by se spakovat.

MALVA: Řekni jim to. Ty si to můžeš dovolit. Není mi dobře, dobrou noc.

ŽAK: Vypadám na to, že mi není dobře? (*Nasazuje si opět paruku.*) Že jsem to radši nezaspal. Já zas udělám něakej průser. Jako by to kolem obcházelo...

MALVA: Čeho ty se pořád bojíš?

ŽAK: Sebe, Malvo. Nebezpečí mě přitahuje. Už jako kluk. Když jsem jezdil na kole... (*Napřáhne ruku.*) Věděl jsem, že jedu rovnou do tarasu, že si zákonitě rozbiju hubu – ještě byl čas. Ještě se daly strhnout řídítka. Kdepak. (*Zívá.*)

MALVA: Jako ta můra do plamene. (*Složí mu hlavu na kolena.*)

Ticho.

ŽAK: Co máš s tím klukem? Snad tě neuhranul?

MALVA *(se usmívá sama pro sebe)*: Není to jedno?

ŽAK *(ji chytí za ruku, MALVA sebou škube, ale podvolí se)*: Řeknu ti, co tě čeká. Pád do prázdna. Na chvíli se zachytíš. Má stehna, břicho, zadek, svaly na rukou, jamky na hrudníku – na chvíli tě stáhne do hlubin. Ale probudíš se. Bude ti trapně. Půjde s tebou, aby tě shodil. Zesměšní tě. – Byla jsi jiná.

MALVA: Všecko bylo jiné. *(Uvolní ruku, za kterou ji držel ŽAK, zaboří ruce do vlasů, shrnuje si je přes obličej.)*

ŽAK: Nepoznávám tě.

MALVA *(kolíbá hlavou ze strany na stranu)*: Všecko tě děsí. I těch padesát. Říkal jsi: Radši umřu – bim, bam – radši umřu –

ŽAK: Umřu, Malvo. Zítra se narodím. Začnu znovu.

MALVA: Pořídíš si nového Sokrata.

ŽAK: Co kdyby všecko bylo jako dřív.

MALVA: Na světě?

ŽAK: Víš, co myslím.

MALVA: Svět se změnil.

ŽAK: My jsme pořád my.

MALVA: Myslíš si to? Tak myslí.

Ticho.

ŽAK: Co děláš s těma vlasama?

MALVA: Jsou moje.

ŽAK (*se k ní nakloní*): Chci vidět Malvu. Jaká je!

MALVA: Není Malva. Není, co byla.

ŽAK: Malva mě milovala.

MALVA: A teď?

ŽAK: Je přechytralá. Chce nade mnou vyvrát. Žila se mnou moc dlouho.

MALVA: Kdo ji takovou udělal?

ŽAK: Když ti řeknu, že mi je smutno – že nevím, jak dál – (*Ticho.*) Hergot, mluv se mnou! Přestaň si už hrát! (*Strhne ji k sobě, shrne jí drsně vlasy z obličeje – MALVA pláče.*) Jsem v koncích, Malvo.

MALVA: Co chceš slyšet? – Abych ti to vyvracela? Abych ti znovu namlouvala, že to tak není? Jenom proto, že to chceš slyšet? Od někoho slyšet? Jsem tvůj pes, abych donekonečna lízala tvoje rány? – Jsem popelnice, abys do mne vysypával svůj rmut? Tvoje vrba, abys do mne našeptával své hoře, svoje nezdary? Jsem já tvé Labe, jsem tvůj Nil, abych to bahno odnášela – kam až? Do širého moře? Věčně a znovu, ze dne na den?

Ticho.

ŽAK (*se zvedá, rozpačitě*): Byla jsi můj strážný anděl, Malvo.

MALVA: Co by ti pomohlo, Žaku? Co by pomohlo?

ŽAK: Mně nic.

MALVA: Pomohlo by, kdybych odešla?

ŽAK (*otráveně*): Divadlo. Máte to v rodině.

MALVA: Jenom se ptám. Pomohlo by, kdybych odešla?

ŽAK: Nerozumím ti. (*Vykročí.*)

MALVA (*zachytí ho*): Ale rozumíš! (*Ukáže na sochu.*) Tohle jsem byla. Co jsem teď? Tvoje minulost. A té se chceš zbavit. Musíš se jí zbavit. Nebo chceš v padesáti končit? Ty máš budoucnost, Žaku!

ŽAK: Co je budoucnost. Takové slovo. Vyvádíš, protožeš mi přestala věřit.

Vzdálí se, MALVA se schoulí do sebe. ŽAK chvíli bloumá, pak si sedne stranou. KLÁRA, která ho už chvíli sledovala, se k němu přiblíží s láhví v ruce.

KLÁRA: Vy nepijete.

ŽAK: Já mám vypito.

KLÁRA: Se mnou. *(Vnutí mu láhev, kterou držela v klíně, ŽAK se rozhlíží.)*

ŽAK: Z flašky?

KLÁRA: Štítíte se?

ŽAK *(napil se)*: Brr... je to jako louh.

KLÁRA: Držím to pro vás – už hezkou chvíli. Jinak to dávno někdo vyžah.

ŽAK: To je správné. Tak to má být.

KLÁRA: Co je správný?

ŽAK: Hlídat si svoje.

KLÁRA: Já nic nedonesla. Ale vím, jak to chodí na podobnejch seancích. Co si kdo neurve, to nemá.

ŽAK *(se uchechtne)*: S tebou je to bez problémů. Že ty se všude cejtíš jako doma?

KLÁRA: Má bejt?

ŽAK: Cirátů nenaděláš.

KLÁRA: Že jsem u sochaře? Takovejch bylo.

ŽAK: Například.

KLÁRA: Co například?

ŽAK: Takovejch bylo. Sochařů?

KLÁRA: Nebud' směšnej. Kdo mluví o sochařích.

ŽAK: My si tykáme?

KLÁRA: Tys to začal. (*Rozhlédla se po ateliéru.*) Jestli jste všichni takoví – (*Usadí se na zem u jeho nohou.*) Nemáš ani pořádnou židli. Abych se bála na některou sednout.

ŽAK: Já na nich sedím dobrejch dvacet let a nebojím se.

KLÁRA: Dělej si šoufky.

ŽAK: Šoufky? To slyším prvně.

KLÁRA: To mi pověz, kde jsi žil, celý léta?

ŽAK: V tunelu.

KLÁRA (*sebou vrtí*): Vypadá to tak.

ŽAK: Nebolí tě sedínka?

KLÁRA: Mě nikdy nic nebolí. Jen když jsem na kolotoči. To mám závrať.

ŽAK (*ji přitáhne k sobě*): Opři se. – Kláro, mám závrať.

KLÁRA: Tak se přidrž.

ŽAK: Jsi hodná holka. Mně jsi učarovala, Kláro. Co ty na to?

KLÁRA: Fajn.

ŽAK: Tos toho řekla. Šla bys se mnou?

KLÁRA: Ted'?' Jsem ráda, že sedím.

ŽAK: Ne na procházku. Po žebříku nahoru.

KLÁRA: To si nechám projít hlavou.

ŽAK: Můžu tě přesvědčovat? Klára je náruč. Amfora plná ambrózie.
Sud plný medu –

KLÁRA: No a?

ŽAK: Tebe nepřekvapuje, že s tebou tak mluvím?

KLÁRA: Každý je nákej.

ŽAK: Jak já se ti jevím, Kláro?

KLÁRA: Že bys byl zjevení... Moh jsi bejt pěknej mužskej.

ŽAK: Víš, co budou říkat o tobě? Za dvacet let? Mohla to bejt pěkná ženská.

KLÁRA: To je mi jedno, co se bude říkat. Toho se nedožiju. A když dožiju, bude mi to putna. Protože to už budu jiná. Třeba budu sejt hrách, nebo chovat vnoučata, anebo přehrabávat popelnice... Už to zkrátka nebudu já. Jasný?

ŽAK: Jsi moudrá, Kláro.

KLÁRA: Co to je – bejt moudrá?

ŽAK: Brát to, jak to je. Vidíš, to já – ani neseju hrách, ani nechovám vnoučata... leda ty popelnice. V těch se přehrabuju. Všecko, co jsem dodneška žil – je taková nádoba plná odpadků a všelijakého smetí. Teď jsem s tebou – opíjí mě to a vzrušuje – a zejtra nebo pozejtří: Šups do popelnice – Nezůstane po nás nic.

KLÁRA: To mi připadáš jako vlkodlak.

ŽAK: Vlkodlak! – Jsi chytrá, Kláro.

KLÁRA: Proč bych byla blbá?

ŽAK: Říká někdo o tobě, že jsi blbá?

KLÁRA (*směje se*): Každěj.

ŽAK: Kdo třeba?

KLÁRA: Holky.

ŽAK: Ať jdou někam. Nejpitomější stvoření, jaký znám. Závistí by sežrala jedna druhou. Ty nemáš šanci, protože jsi pěkná. Pěkná a chytrá. – Kdo ještě říká, že jsi blbá?

KLÁRA: Máti. Máti mi říká: Ty seš ale blbá.

ŽAK: Tobě se líběj jenom hezký kluci. Vid', Kláro?

KLÁRA: To je normální, ne? S hezkým je to hezcí.

ŽAK: Ale takovej tě neuživí, Kláro. Proto máti o tobě říká, že jsi blbá.

KLÁRA: No právě... (*Zachmuří se.*)

ŽAK: Vsugerovala ti to učitelka. Nějaká Anna Neužilá.

KLÁRA (*se směje*): Seš na omylu. Ty – naopak. Říkaly, jak jsem fikaná.

ŽAK: Kdo tedy?

KLÁRA: Kluci.

ŽAK: Myslel jsem si to. Neřádi.

KLÁRA: Já jsem je vždycky měla ráda. Náhodou jo!

ŽAK: Náhodou?

KLÁRA (*do něho žd'uchne*): Dělal jsem jim pomyšlení, když to chceš vědět!

ŽAK: To si umím představit.

KLÁRA: Na tobě se mi líbějí ty ruce.

ŽAK: Ani jsem si je nemyl.

KLÁRA: Mejt ti je nebudu, ale... tak si mě hezky berou, víš?

ŽAK (*se k ní sklonil*): Nezamluv to s těma klukama.

KLÁRA: To začlo už ve škole, víš? – (*Narovná se.*) O mne se soutěžilo. Kdo se se mnou nejvíckrát od Vánoc do konce června – byli tři. Nejhezčí ve třídě. Pak se pořádal večírek na rozloučenou. Vyhlásila se první cena.

ŽAK: Dostal ji ten nejhezčí.

KLÁRA: To ne. – To je zvláštní, to ne. Spal v kozím chlívku. (*Vzdychne.*) Byl to učitel. Jak ten mě vyvolával! Co blizny a co pestíky... Já co jsem znala, to jsem řekla.

ŽAK: A on že jsi blbá.

KLÁRA: Až tehdy tu noc. To mi řek jenom, že jsem byla blbá. Že jsem mohla mít lepší známky. Jsem já filatelista?

ŽAK (*směje se*): Ted' jsi šťastná.

KLÁRA: Jak to?

ŽAK: Našla sis kluka podle svýho gusta. Ten neřekne – Kláro, jsi blbá.

KLÁRA (*zvedne ruce, zas je spustí*): Kdyby jenom to.

ŽAK (*ji políbí na ucho*): Co ti říká?

KLÁRA: Kdo si to má pamatovat. Oliva z Kréty. Sud od medu. Něco jako vy.

ŽAK (*zvedne hlavu, ospale*): Já řek amfóra. Amfora plná ambrózie.
To je rozdíl.

KLÁRA: To já neznám. Když je obzvlášť spokojenej – (*Zarazí se.*)
Mám říct, co říká? Že jsem svatá děvka.

ŽAK: Mrzí tě to?

KLÁRA (*pohodí rameny, podívá se stranou*): Že bych byla svatá –

ŽAK (*se směje*): Děvenko. Necháme toho. Mám tě rád. (*Zvedá se.*)

KLÁRA: Neješ ty trochu staromódní? (*Zachytí ho.*)

ŽAK (*se k ní sklání*): I want you, want you. To snad znáš.

KLÁRA: Zkrátka se nedovedeš vyjádřit. (*Obejme ho v pase.*)

ŽAK: Dáš mi, Klárko?

KLÁRA (*věcně*): Musíš to nějak zařídit. Ty seš tu doma.

ŽAK: Já jsem z tebe paf. Víš, že mám dneska narozeniny?

KLÁRA: Někdo to říkal. Kolik?

ŽAK: Víš, kdo byl Abrahám?

KLÁRA: Někej Žid. Nebo prezident. To jsem zrovna nebyla ve škole.

ŽAK: Ale narozeniny mám. Dáš mi dárek?

KLÁRA: Když na něj budu mít –

ŽAK: Co přišlo lidí. A ty jediná – máš pro mne dárek.

KLÁRA: Jakej? To bych ráda věděla.

ŽAK (*se k ní skloní*): Ted' půjdeš a sbalíš toho svýho jelimana. Vidíš ho, jak si kouše nehty?

KLÁRA (*neví, na čem je*): To jako – mám s ním odejít? Sbalit ho a jít?
(*Zamračí se.*)

ŽAK: Tamhle po žebříku nahoru.

KLÁRA (*dotčená*): Co tam?

ŽAK: Ale, Kláro, přece nejsi blbá. Bude ti hučet do ucha. Ví, na co slyšíš. Svatá děvka...

KLÁRA (*se odtáhne*): To jsem se zase jednou bodla.

ŽAK: Pak ho propustíš –

KLÁRA: Jak to?

ŽAK: Pošleš ho pryč. A já přijdu.

KLÁRA: To sem ještě nezažila. – Fakticky přijdeš?

ŽAK: Když to řeknu – (*Sáhne po láhvi.*)

KLÁRA: Nepij. Nebo tam nevylezeš. (*Dá se do smíchu, vzdálí se.*)

ERTEPLE (*je v ráži, ulovila LUPENA*): Že horuju pro umění? Něco ti řeknu: nebejt kumštu, jsme tady jako v drůbežárně: nažrat se a snášet! Nic víc. – Divochu. Tys měl jít k divadlu.

LUPEN: To já nevím. (*Ohlíží se po KLÁŘE.*)

ERTEPLE (*mu dá ruku na koleno, zaníceně*): Víš, co je divadlo?

LUPEN: Já tam byl.

ERTEPLE: A nic? Žádný takový šimrání pod srdcem?

LUPEN (*založí ruce na prsou*): Radši do biografu. Když už někam –

ERTEPLE: Divadlo je divadlo.

LUPEN: Je to nuda.

ERTEPLE: Záleží, co jsi viděl. Jednou přijdeš na Šekspíra –

LUPEN: Já ho viděl.

ERTEPLE: No a? – Co ti to řeklo?

LUPEN: Tam se nadělá řečí.

ERTEPLE (*mu položí ruku na stehno*): Musíš se koukat na to, co se děje.

LUPEN (*se jí dívá na ruku*): To já nevím.

ERTEPLE (*se zasměje*): Neříkej, že ti to nic neříká! Když třeba vidíš
Romeo a Julie –

LUPEN: Já to viděl. (*Vezme její ruku, hraje si s ní.*)

ERTEPLE (*nevnímá to*): Tam přece není vůbec nic. To máš v jednom
kuse o lásce. Láska jako trám. Láska až za hrob.

LUPEN: Já to viděl. (*Dá si její ruku za košili.*)

ERTEPLE: To musí pohnout kamenem. Jak ona ho miluje. A jen se
vzali, on jí oddělá bratrance. Je z něho psanec. Teď ta svatební
noc –

LUPEN (*si šmátrá její rukou po obličeji*): To tam není.

ERTEPLE: Ale je. On přijde za ní –

LUPEN: A jde opona. Dál to neukážou.

ERTEPLE: Ale to tehdy jinak nešlo.

LUPEN: To mě nezajímá, že jim to nešlo. (*Kousne jí do ruky.*)

ERTEPLE (*uškube, nadýchne se*): No dobře. A potom – on je v Man-
tově, ona ve Veroně –

LUPEN: A proč?

ERTEPLE (*vybuchne*): Jinak to nešlo! (*Odvrátí se.*)

LUPEN (*si znovu vezme její ruku*): Ale šlo. Mohli utéct spolu. Co ji drželo ve Veroně? Co, co, co? (*Položí si její ruku na klín.*)

ERTEPLE (*znejistí*): Jo, to máš těžký. Tak to zkrátka bylo. Tragédie je v tom, že ten posel, co to měl vyřídit, že ona vypila tu lahvičku, aby vypadala jako mrtvá, i když, to se ví, mrtvá nebyla, jenom na oko, jenže o tom zas nikdo neměl páru, než ten mníšek, a ten si to nechal pro sebe, protože on si to ani neměl dovolit, je kněz a klame, to tam pak vysvětluje, že chtěl smířit ty rody, ale to moh s barvou ven až potom a už bylo pozdě – (*Uvolní konečně ruku, rozpláče se.*) On nemá zkrátka jinou možnost! Tak pošle posla – moh on vědět, že ho natrefí mor?

LUPEN odchází za KLÁROU.

(*Odvrácená, mne si zápěstí.*) To ani nemusí bejt mor. Stačí ten bordel na poštách. Onehdá mi došel telegram: Dnes v devatenáct nula nula záskok v Lucerně. Já ho obdržela ve třináct nula nula, jenže o dva dny pozděj. (*Směje se.*) Seš sympatickej. Proto ti říkám – věčná škoda. Hlas máš. Teď jsi souměrně rostlej. A potom takový to – (*Sundá si paruku.*) Fluidum je to. Ty vlézt na jeviště, všecko by ti věřili. Spolkli by tě i s navijákem. (*Vzdychne.*) Jsi nervózní. Zdržuju lidi, když jsem na jevišti. Tam chci, aby mi patřili. Ale v životě – Jdeš si za svým, tak jdi. Všecko chápu, na nic se neptám... (*Rozhlédne se, mluvila do prázdna, LUPEN už dávno objal KLÁRU. Vztekla.*) Kde je Ludvík? Kam šel s tou stvůrou? Už tam jsou přes hodinu...

LUPEN: Júlie.

KLÁRA: Jsi tak nalitej, že si nás pleteš. Chtěl bys? – Pojd' někam.

LUPEN: Třeba do hrobky.

KLÁRA: Tady po žebříku nahoru. (*Šplhá po žebříku.*)

LUPEN: Jsi vážně dobrá. (*Leze po žebříku za KLÁROU, sklouzne mu noha, visí za ruce.*) Kláro. Miluju tě.

KLÁRA (*mu podá ruku*): Nemluv a šplhej.

Oba zmizí za závěsem. ŽAK je sledoval. Když zmizeli, zaboří se do fotelu, zavře oči. Přijde MALVA, přisedne plaše na místo, kde předtím seděla KLÁRA.

MALVA: Žaku, spíš? – Že dneska budeš ke mně hodnej? To je můj svátek, když ty máš narozeniny.

ŽAK: Nejsem hodnej!

MALVA (*se dívá k palandě*): Vypadá to, že se Sokratem je ámen. Nerada o tom mluvím –

ŽAK: Ale mluvíš. Dobře, že je pryč.

MALVA: Biješ okolo sebe. Proč? Chceš zahnat stíny? Chceš mě zahnat?

ŽAK: Ty se nedáš.

MALVA: Taky kam. Nemám jiný domov. – Pamatuješ, když jsem našla ten ateliér? Samou radostí jsi mě sem vynes na rukou. Přes pět pater.

ŽAK (*se zavřenýma očima*): Vanul vítr, nakláněli jsme se jako vrba k vrbě. Ty ke mně, já k tobě...

MALVA (*pokojně*): Nebylo nám dobře?

ŽAK (*se na ni podívá*): Láska se nedá vyvzdorovat. Ani vymodlit. Proč nedáš pokoj? Všecko mě obtěžuje. To, jak se staráš. To, jak rozumíš. Jsi jako pijavice, Malvo. Saješ a nepustíš.

MALVA (*prostě*): Protože tě miluju.

ŽAK (*se k ní nakloní, vezme ji za ruce, políbí je*): Nemiluj. Odnauč se to. Nechci, aby ses trápila. Je bezvětrí. Ani lístek se nehne. Je to na umření, ale musíme přežít. Já musím, protože jsem zbabělec. Ale pak musím zapomenout. Jsou chvíle, kdy se mi to daří... A ty chodíš okolo. Nespíš a připomínáš. To je k nesnesení, Malvo. Nech mě žít!

MALVA (*se usmívá*): Dělán, co můžu.

ŽAK: Nedělej nic. Nemluv o Sokratovi. Zmizel. Tak zmizel. Sbohem Sokrate. – Pořád se něčím poměřujeme. Co bylo, bylo. Teď je to, co je. (*Uhne očima.*) Tu sochu jsem prodal domovnici. Toužila po ní – má ji mít.

MALVA: Patřila mně. Vždyckys to říkal.

ŽAK: Říkal jsem taky – někam si ji odnes.

MALVA: Kam ji mám odnést, Žaku, kam?

ŽAK: Nechci to mít na očích. Cenu dohodni sama. Peníze jsou tvoje.

MALVA (*se směje*): Co si za ně pořídím, Žaku?

ŽAK: Tvoje věc.

MALVA (*se zvedá*): Nakonec máš pravdu. (*Odchází.*)

ŽAK: To je všechno, co řekneš? (*Vybuchne.*) Jako sfinga! To je to, co na tobě nesnáším, Malvo, Malvo... (*Hlava mu sklesne na lokte.*)

ŠAMAN *s láhví v ruce vystřídá MALVU vedle ŽAKA.*

ŠAMAN (*odtažitě*): Spíš, Žaku?

ŽAK (*po chvíli zvedne hlavu*): Šamane. Piješ.

ŠAMAN: Po dvaceti letech.

ŽAK: Mušketýr...

ŠAMAN (*se směje, ukazuje láhev*): Ano! Je to Porthos – Mám starosti, Žaku.

ŽAK: Mně je lehký.

ŠAMAN (*si přisune židli blíž*): Obdivuju tvůj klid. Pojd', uděláme malou bilanci.

ŽAK: Ani mě nehne. (*Odvrátí se, natáhne nohy, svěsí ruce.*)

ŠAMAN: Smím myslet nahlas?

ŽAK: Dělej si, co chceš.

ŠAMAN (*na očích má ŽAKOVU sochu, s přehnanou pečlivostí artikuluje*): Kacířské glosy o přiznání barvy –

ŽAK: Neboli bláboly...

ŠAMAN: Posloucháš mě? – Co jsme se nazvanili. – Pravda je krásná, řekl Sokrates! – Tváříme se. Jeden před druhým hraje komedii. Jako ve smluvené hře. Já tě ctím, Žaku. Upřímně tě ctím. – Přitom si myslím, že jsme v loji. Do jednoho, jak tady jsme... (*Napije se.*) Díval jsem se dneska na tvoji sochu. Mladičká Malva. Ty ji nevidíš, jak ji pořád máš před očima. – Jediná živá. Živější než my. – Já ti ji hanil. Celá léta. – Nic lepšího jsi neudělal, Žaku. – Ulevilo se mi. Víím, že mám pravdu. Ber to – jako můj prezent k narozeninám. (*Dotkne se ŽAKOVY ruky, ŽAK nereaguje.*) Upřímnost je krásná. A tys ji ztratil, prošustroval, Žaku. Jestli tě může něco zachránit – (*Říhne.*) Bud' upřímný, Žaku.

ŽAK (*se tiše směje*): Zprvu Voltaire, pak Rousseau... Odpal, odpal. (*Dál se tiše směje.*)

ŠAMAN: Co do tebe vjelo?

ŽAK: Upřímnost, Šaman. Mám tě plnej chrup.

ŠAMAN: Řek jsem ti pravdu. To tě zlobí.

ŽAK: Vy mějte pravdu a mně dejte pokoj. Život je dlouhý, krásné jsou jen chvíle. Pravda je krásná, možná, ano. Pravda se nedá dlouho žít. A žít se chce. Tobě se nechce? Ale ano. Žít se nám chce! A to z nás dělá lháře. Život je nuda, štěstí trvá chvíli. (*Směje se.*) Jednou za těch padesát let – jsem našel čtyřlístek. V mamčině Bibli. Já na to nebyl, Malva šla a jen takhle sáh-

la. – Párkrát jsem uviděl duhu. Třikrát moře. Nikdy zatmění slunce. Protože ve dne, to jsem spal. Spočítal bych na prstech, kdy mi bylo opravdu lehký. Kdy byla radost. Přitom jsem z ní živ. – A to když se zapomenu. Když umlkne to neodbytné já, které mě hlídá, fízluje a nad vším, co dělám, řekne jako ty: To je lež. – Proto rád spím. Zbožně a dlouho. Když mám štěstí, něco se mi zdá. Není to lež a není to pravda – jsou to sny.
(Zavře oči.)

Na scéně se objevili JOGLASOVÁ s LUDVÍKEM. Ona je bez turbanu, LUDVÍK nemá motýlka. Každý se vytratí jinam.

JOGLASOVÁ (zatřepe mužem): Joglasi. Vzdud' se. Já chci taky spát.

JOGLAS (z dřímoty): Vždyť nehoří.

JOGLASOVÁ: To říkáš celej život.

MALVA (došla k nim): Paní Joglsová. Všecko vím.

JOGLASOVÁ (se lekne, zvedne se): Dělán z ochoty pro Červenej kříž. Nepřenesu přes srdce, když se někdo má tejrát. Koukám podat pomocnou ruku. (Vzkypí.) Ale když toho někdo zneužije a dělá mi návrhy –

MALVA (věcně): Kdy si odnesete tu sochu?

JOGLASOVÁ (se zarazí, zrozpačítí, drcne do Joglase): To my neuneseme, vid', Jglas! (Vede ho k soše.) Můžem jí něco urazit. A kolik za to, Malvičko? Já vím. Už koukáte, at' je to pryč. Lidi se zbavujou. Vemte piána. Taky jsou k mání. A za pakatel.

JOGLAS: Špatná není. (*Bezděky si sáhne.*)

JOGLASOVÁ (*neušlo jí to*): Kam my to dáme, Joglas, kam to dáme!
Na to jsme nepomysleli. A pak, náš Péťa. Je to celý nahý.

JOGLAS: Něco přes to hodíme.

JOGLASOVÁ: A kluk bude slídit. Nevím, nevím. Ono se řekne – mít doma sochu. (*Drbe se ve vlasech.*) Až mě to zpotilo.

MALVA (*vlídně*): Víte co, paní Joglasová? Já to Holubovým rozmluvím s tím kolem. My jsme ho vlastně půjčili. Mně ho na požádání dají zpátky.

JOGLAS: A budete jezdit.

JOGLASOVÁ: Trumbero. To paní Malva nemyslí –

MALVA (*je odvádí*): Nechte sochu sochou. A kolo je vaše.

JOGLAS (*váhá*): Což o to. Na kole se dá jezdit –

JOGLASOVÁ: A sochu máš v parku. Nebejt línej.

MALVA (*jí sevře ruku*): Platí, paní Joglasová. (*Odejde od nich.*)

JOGLASOVÁ (*drbe se ve vlasech, kysele*): No, byt jako prdelka. Chci vidět, Joglas, kam dáme to kolo. Dát ho na chodbu – to nad ním rovnou uděláme kříž... (*Odejdou.*)

DODO (*zastaví MALVU*): Malvo. Nemáš mi co říct?

MALVA: Jsem šťastná, Dodo.

DODO (*nejistě*): Když to říkáš, bude to pravda. Ty nemluvíš do větru.

MALVA (*netečně*): Jsi hodný, Dodo.

DODO (*se rozzlobí*): Vůbec nejsem hodný! (*Zastaví ji.*) Že byl zase na tebe sprostěj? Nevím, o čem jste mluvili – ale já mám nos!

MALVA: Když ty ho pořád někam strkáš. I tam, kam nemáš.

DODO (*vyhrkne*): Protože tě miluju, Malvo!

MALVA (*se zastaví*): To je zvláštní.

DODO: Co je na tom zvláštního?

MALVA: Jak mi to nic neříká. – Taky pořád dolézám a říkám: Miluju, miluju... A nic to neznamená. Jako bych plácla do vody.

DODO: Nenech po sobě šlapat. To nejde donekonečna. To je nelidské, Malvo.

MALVA: Co je lidské?

DODO (*šťastný, že ho bezděky vzala za ruku*): Pust' to po vodě. Stalo se, stalo. Už to nespravíš. Já znám tvou cenu. Za ta léta – jen mojí ordinací – co přešlo lidí – (*Mávně rukou.*) Ty si ten úděl nezasloužíš. Já bych tě, Malvo, nosil na rukou.

MALVA: To stejně děláš.

DODO: Ani o tom nemluv. Zítra tady vydrhnu podlahu a budu šťastný. Co jiného mám?

MALVA: Máš rád svůj pocit. Nemiluješ mě.

DODO: Tohle mi řekneš! Po těch letech –

MALVA: Ani mě neobejmeš. Nepochlaskáš.

DODO: Protože si netroufám, Malvo. Připadáš mi – jako ten ram-pouch, co už taje. Ozdoba ze skla. Hrníček z porculánu...

MALVA: To Žak si troufal. Bože můj... co živ mi neřek, že mě miluje. A když mě líbal – věděla jsem to. Šla jsem za ním jak slepá. *(Objeví DODA.)* Miluje mě. Proto mu překážím. Proto se mě chce zbavit. Kdybych mu byla lhostejná –

DODO: Chudáčku Malvo. Mělas ho vidět, jak šel po té žábě –

MALVA *(pustí DODA):* Dneska ne. – Jindy snad. Možná. Dneska ne. *(Odchází, DODO se nešťastně dívá za ní. Po žebříku sleze LUPEN, je halabala ustrojený, v rozepnuté košili. Najde poblíž ŽAKA nedopitou láhev, kterou tu nechal ŠAMAN. Napije se, zjistí, že ŽAK se po něm dívá.)*

LUPEN: Nechcete? Nate. Posilněte se. *(Vnutí ŽAKOVI láhev.)* Je řada na vás. Já jsem pro. Amfóra plná ambrózie. To jste si vymyslel? Paruku taky? Co je pod ní? Pleš? *(Sebere ŽAKOVI paruku.)* Neboj. Klára je dobrá. Má dobrý srdce. Řekla mi všecko. Naučil jsem ji, aby říkala všecko. Řekla mi: Nebudu tě tahat za fusekli. To on chtěl, abysme to dělali spolu. Co bych nemohla obveselit starce? *(ŽAK sedí bez hnutí, nůžkami*

něco vystřihuje z papíru. Přiblížil se ŠAMAN.) Klára je dobrá. Neříkal jsem to?

ŠAMAN: Lupene.

LUPEN: Otče. *(Nasadí mu Žakovu paruku.)* Přikrášli se. To je teď móda. Zás jsi za mne trpěl? Už mě sem nevod'. Je to tu moc nóbl. *(Obejme ho.)*

ŠAMAN: Kde je Klára?

LUPEN *(vzlyká):* Odpusť, hlásná troubo. Měla jsi pravdu. Blbá je. A kurva. *(Směje se, ukazuje košili.)* Ani knoflíček. Takhle mě vzala u krku a už to lítalo. *(ŠAMAN ho odstrčí, LUPEN se směje, jde k ŽAKOVI.)* Srabe. Půjč mi nůžky. *(ŽAK mu je podá. LUPEN cvaká nůžkami, jde dopředu.)* Páni a paní. *(S úklonou k ŽAKOVI.)* A vy, Mistře, u příležitosti vašich padesátin – *(Nastaví nůžky.)* nech mě, Šaman! – se měl konat maškarní bál. Každý se vlastnoručně zohavil, jak sám uznal. Jako ty, Šaman, nebo ty – *(JOGLASOVÉ.)* Máňo, máš ránu!

JOGLASOVÁ *(přiblížila se, dá se do smíchu):* Slyšeli jste to?

LUPEN: Jste veselé kopy. Samá taškařice. Mně se to zprvu nezamlouvalo. – Mluvím spisovně, číhej, Šaman! – Přišel jsem jako blbý civil. Ale jak jsem vás pozoroval, jala mě závist. Chci být jako vy. Nemohu se přítomným rovnat – jistě, Šaman! – ale v zájmu pohody vám udělám striptýz, anděla z Louvru, svalovce ze spořitelny, co kdo chce! *(Zvedne košili za límec a zajede do ní nůžkami.)* On by bodnul v takový márnici i strašák do zelí, že jo, Šaman? *(Začne rvát košili rukama, chodí od jednoho ke druhému.)* Trhni si. Vem si. Neboj se.

(Vpraví ŠAMANOVI do ruky nůžky.) Stríhej, Šaman. *(ŽAKOVI.)*
Mistr si nepřeje?

ŽAK *(se směje, ŠAMANOVI):* Na co čekáš? Tvoř taky trochu, když o tom rád kecáš.

ŠAMAN jako magnetizovaný přiklekne k LUPENOVI, nůžkami mu začne strážat nohavici. Vzbudí to veselí, všichni se přiblížili.

ŽAK *(ve fotelu):* Zruinujte krásu. Není potřeba.

LUDVÍK: A na cáry! Na cáry!

JOGLASOVÁ *(v záchvatu smíchu):* Kde se tohle dá vidět!

ERTEPLE: Hoch má výdrž. Komediant před bohem!

JOGLAS: Dohola! Dohola! Ušmíkněte mu ty pačesy! *(Sevřel LUPENOVI lokty za zády.)*

DODO *(urval rukáv od košile):* Co mám dělat s tímto fantem?

JOGLASOVÁ *(sebrala tamburínu, otáčí se, ruce nad hlavou, a chřestí):* Strč si ho někam, doktůrku!

LUDVÍK *(urval jiný kus košile, divoce jím mává):* Nad námi vlaje bílá vlajka čistá!

ERTEPLE *(se směje):* Čistá? Jen aby!

JOGLASOVÁ: My mu ukážeme anděla!

Všichni se vrhli na LUPENA, každý ho trhá, každý z něho něco urve – nakonec ERTEPLE vydoluje z kabelky svoje šminky, zmaluje ho – V tom zmatku se ŽAK zvedne, ztěžkle šplhá po žebříku, poskytne mu pomoc dívčí ruka, zmizí za závěsem. Posléze všichni ochabnou. LUPEN zůstane stát uprostřed, rozedraný, zmalovaný hadroš, tiše se směje pro sebe.

MALVA (která jediná se nezúčastnila): Jste zvířata.

Na všechny padá únava, vystřízlivění, stahují se. LUPEN bloudí, potácí se, mívá sochu, zachytí se jí.

JOGLAS: Ať říká kdo chce co chce, byl to hezkej večer.

ERTEPLE: Tady vždycky.

JOGLASOVÁ: Tak jsem se dávno nerozšoupla.

DODO: To bylo nějakých mis. A všechno snědený, všechno.

LUDVÍK: Nekoukej na mne, buď tak laskav. (*Hladí si ploché břicho.*)

ERTEPLE: Kam se poděl jubilant? Kam se poděl? (*Směje se.*) To bych teda ráda věděla!

ŠAMAN (*s pohledem na palandu*): Žakovi už je dobře. (*Smích.*)

ERTEPLE: Proto on tohle vyprovokoval! Aby moh po anglicku zmizet. (*Další smích.*)

LUDVÍK (*zívne*): Lidi, je půlnoc.

JOGLASOVÁ: Tři minuty přes.

DODO (*se lekne*): Šampaňské! Kde je šampaňské!

Někdo přiběhne s láhví, načíná ji. Sklenice, vzrušení, smích. LUPEN se odpoutá od sochy, dojde pod okno, vyleze na židli a vystrčí hlavu větrákem.

ERTEPLE: Žaku! Žaku! Zrovna ses narodil!

ŠAMAN: Dejte mu pokoj. Zaslouží si ho.

JOGLASOVÁ: Přece pánovi připijeme.

LUDVÍK (*se staví do pózy*): Ladies and gentlemen –

ERTEPLE: Na přípitky je tu výhradně Šaman. To bys měl vědět.
(*Postrčí ŠAMANA.*)

ŠAMAN (*zvedne sklenici, hledá očima LUPENA, dojde k oknu*): Dovolte nejdřív připít mládí, které vydrželo a vydrží. (*LUPEN mu nabízenou sklenici vyrazí z ruky.*)

ERTEPLE (*se směje*): Který se ještě umí ohnat!

Někdo podá ochotně ŠAMANOVI jinou sklenici.

ŠAMAN (*jde pod palandu*): Žaku, kamaráde – nic není ztraceno, dokud žijem. Byli jsme jako chcíplé mrchy – (*Podívá se po LUPENOVÍ.*) ale nakonec – vjel do nás život, znovu ten starý, krásný život! A ty jsi ten starý, dobrý Žak – (*Zajíkne se.*) proto na nás kašleš. Nic lidského nám není na tobě cizí, tomu věř!

Něco se ti zdá, není to pravda ani lež – my ti to přeju! (*Zvedne sklenici.*) A slibujeme ti, že tě už nebudeme rušit. (*Smích, přípitky. ŠAMAN znovu donese sklenici LUPENOVÍ, ten ji přijme.*)

ERTEPLE (*si poplakala*): Stejně ho mám neřáda ráda.

DODO (*pod palandou*): Nechceš aspoň podat skleničku, Žaku?

JOGLASOVÁ: Nechte ho dat, doktore. (*Smích.*)

ERTEPLE (*potká MALVU*): Holka. Co ty mu strpíš! Kam se na tebe hrabu. (*Jde za LUDVÍKEM.*) Kam se na tebe hrabu...

JOGLAS: Tady je dycky sranda. Čím to je?

MALVA (*došla bezděky k LUPENOVÍ*): Anděli strážný...

LUPEN (*se po ní ohlédne*): A proč ne. (*Podá jí sklenici.*)

MALVA: Se mnou si ani nepřipili. (*Ke společnosti.*) A teď se jdem koupat!

LUDVÍK: Má ta ženská rozum? (*Chytá se v zádech.*)

DODO: Moment, skočím si pro župan! (*Odběhne.*)

JOGLASOVÁ (*se směje*): Jdeme se koupat. Slyšíš Joglas?

JOGLAS: Já jsem se koupal. V sobotu. (*Smích.*)

ERTEPLE (*ŠAMANOVÍ*): Pojd' si sednout. Budu číst z ruky. Teď jsem zrovna v tom.

ŠAMAN: Dobrá vůle by byla, ale – *(Přisedne k ERTEPLI.)* Neposrali jsme to?

ERTEPLE *(vyvolává):* Každě se doví, co ho nemine!

LUPEN *(došel):* Tamhleta socha, to jste vy.

MALVA: To není pravda...

LUPEN: Ale jo. Můžu s vámi? Zaplaveme si.

ŠAMAN: Ten to potřebuje jako sůl. *(Smích.)*

ERTEPLE: Však jsme ho zmalovali.

LUPEN *(objal MALVU):* Jste celá vedle. Jen to přiznejte.

MALVA: Jsem celá vedle.

LUPEN: A to jste si ani nešáhla. Vy jediná. *(Políbí ji.)* Co vám to říká? Dobrý, ne?

MALVA: Se zavřenej ma očima... *(Složí LUPENOVÍ hlavu na rameno.)*
To jsem šla jednou kolem cizích vrat. Byl krásný den, všechno se na mne smálo. Kouknu do dvora, i tam bylo krásně, po zápraží pes honil telátko, ke studni se slétali holubi – a na povaleném korytě seděl chlapeček a plakal a plakal. Přišlo mi to divné – takový krásný den! – Dojdu až k němu, ptám se ho, proč pláče. Zamračil se na mne a řekl: Co je ti po tom?! – Tak jsem zase šla. Byla jsem za vraty a znovu slyším ten pláč. Už jsem se neohlídla. Nakonec měl pravdu. Co je komu po tom, proč pláčeme...

LUPEN: Tak pojd'te. (*Odejdou spolu.*)

ERTEPLE: Tady jim chybí gramofon.

DODO (*přiběhne s koupacím pláštěm*): Malvo! – Už šla? Už šla?

ERTEPLE (*akcentuje*): Už šli. (*Smích.*)

DODO (*nejistě*): Že nepočkala? – Za moment jsme tu. (*Odejde.*)

ERTEPLE (*za ním*): Ten aby u všeho nebyl. Proč ji nenechá?

JOGLASOVÁ (*na kanapi JOGLASOVI, který znovu usnul*): Tady to vedou. To je domácnost. Ten muchlá holku, ta se chce mermomocí koupat – sodomakomora! (*Drcne do JOGLASE.*) Podrbej mě.

LUDVÍK (*ŠAMANOVI*): Jen jí svěřte ruku. Ta si vás přečte!

ERTEPLE: Skoč mi pro brejle. Nechala jsem je u zrcadla. V koupelně! (*ŠAMANOVI.*) Nechci si na ně zvykat. Tobě to řeknu, Šoumene. Já když jsem nasvícená – nevidím partnera.

ŠAMAN: Máš aspoň tvůrčí samotu.

ERTEPLE: To jo. Mluvím do kulis. (*Nakloní se k ŠAMANOVI.*) Nechtěla jsem o tom před Ludvíkem, ale – mně se to vůbec nelíbí. (*Bradou k palandě.*) Že on je prase, na to jsem už zvyklá. I když to dělat nemusel. Ne zrovna dneska. Ale Malva... To dělá natruc – nebo co?

ŠAMAN (*krčí rameny*): Nevím. Nerozumím.

ERTEPLE: To řekneš ty. Taková lebka.

ŠAMAN: Kdoví. Byl jsem tu naposled. Jdu od toho, Erteple. Čím jsem starší, jedno si uvědomuju: Jsme povinováni sobě. To z nás nikdo nesejme.

ERTEPLE: Opravdu chceš osvojit toho kluka?

ŠAMAN (*váhavě*): To si rozmyslím.

ERTEPLE: Přivede tě do řečí. Je to lauzr. Tak jsem si ho oťukávala –

ŠAMAN: O divadle.

ERTEPLE: Taky. Víš, co řek? Prej pro něho by nemuselo bejt. Nudí ho Romeo a Julie. Tak co na to chodí?

ŠAMAN: Já ho na to vzal.

ERTEPLE: Tos mu k tomu nic neřek? Ty, takovej Ajnštajn?

ŠAMAN: Já mu řek. (*Zakloní se, zavře oči.*) Padne Merkucio. Vidím, že brečí. Já mu řek: Tebe to dojíká? – Pak už jsme se jen smáli... (*Podepře hlavu, civí do prázdna.*)

LUDVÍK (*se vrací, podá ERTEPLI brýle*): V koupelně? Na pisoáru. (*Uvidí KLÁRU, která slézá po žebříku.*) Jaký to zjev, jaký to zjev! (*Doběhne včas, aby jí pomohl z posledního šprycle.*) A jsme na zemi!

KLÁRA: Napila bych se.

LUDVÍK: Už jsem slídl. Nikde ani kapka.

ŠAMAN (*se zvedl*): Já vím o slze. (*Dojde k soše, sáhne do podstavce, vyndá načatou láhev.*) Žakův intimní bar. Jen pro přátele. Napijeme se? (*KLÁŘE.*) Jaké to bylo?

KLÁRA (*nervózně*): Co by mělo bejt?

ŠAMAN: Tady jsi doma. Povídej.

KLÁRA: Je krásně trhlej. Víte, co mi řek? Že jsme mu dali, já a Lupen, nejhezčí dárek k narozeninám. Když jsme jako to – Prej aspoň někdo je tu normální. (*Směje se.*)

ERTEPLE: To sedí!

ŠAMAN: Tak nic nebylo?

KLÁRA: Políbil mě.

ŠAMAN: A dál?

KLÁRA: Natáh se na postel, zaskuhral Malvo, Malvo, a spí jako dudek. Kde je Lupen?

ŠAMAN (*nalévá ERTEPLI a LUDVÍKOVI*): Nejsme, co jsme bývali. Ba ne, ne ne...

ERTEPLE (*ho usadí*): Teď si tě beru do prádla. Už mi neutečeš. (*Nasadí si brýle, rozevře mu dlaň.*) No nazdar. Ty máš pahrbek Venušin. Tebe se ta láska nasoužila!

Vrací se DODO, tak jak byl, vzlyká.

DODO: Žaku! Žaku!

ERTEPLE (*ho nevnímá*): A nasouží!

ŠAMAN: Co je mu?

LUDVÍK (*se hihňá*): Doktůrek je srab. Bojí se vody.

DODO (*došel k palandě, tluče do žebříku*): Slez dolů, Žaku! Nespi, Žaku! (*Jde dopředu, hlavu si nesmyslně omotává ručníkem.*)

ERTEPLE: Pominul se. (*Chce ho zastavit, DODO se po ní ožene.*) Je jako divej.

ŠAMAN (*znervózněl*): Žaku. – Žaku!

JOGLASOVÁ (*drcne do JOGLASE*): Joglas, jdem domů. Zfanfrněli se.

Na palandě se objevil ŽAK, slézá po žebříku.

ERTEPLE: Ježíši Kriste – (*Zacouvá od DODA, který se sesypal na židli a tiše vzlyká.*)

ŽAK (*zavadí o DODA*): A do hajan. A do hajan...

DODO: Je konec, Žaku. Máš, cos chtěl...

ŽAK (*popleská ho po hlavě*): Přebрал jsi, Dodo. – Malvo. – Kde je Malva? (*Jde dopředu.*) Že si dáš kafe? Malvo, uvař kafe! A rozejdeme se. (*S úlevou složí ruce za hlavu.*)

DODO: Malvu neuvidíš. S Malvou je konec.

ŽAK: Malvu nech na pokoji. Slyšíš, Dodo? *(Podívá se po ostatních.)*
Děkuju za hezký večer. Vydařil se. *(Odstrčí ŠAMANA.)* Budeme sami. Malvo, uvař mátu! Mně není dobře... *(Odejde.)*

Všichni obklopí zdrceného DODA.

ŠAMAN: Co se stalo?

DODO *(po chvíli, apaticky):* Nevím. Utopil ji? Nebo se utopila?

KONEC

1976

Josef Topol
Sbohem Sokrate
Hovory o dvou větách

Edice Drama

Ilustrace na obálce volné zdroje

Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání

Verze 1.0 z 23. 8. 2019

ISBN 978-80-274-0104-8 (epub)

ISBN 978-80-274-0105-5 (pdf)

ISBN 978-80-274-0106-2 (prc)